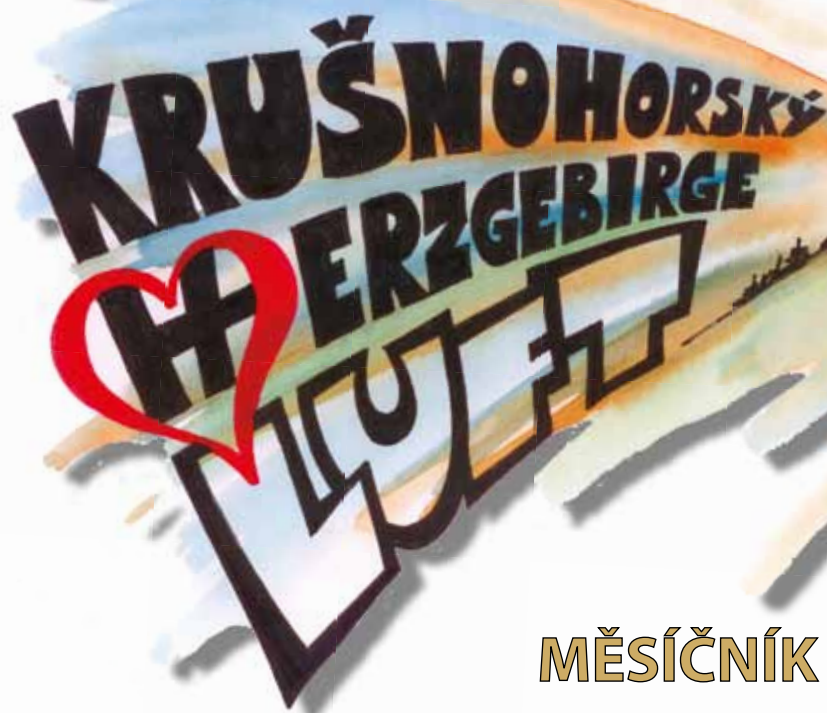

Ročník 6 / číslo 11
listopad 2017

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

*Odtajněná zpráva o Marcebile
vychází knižně
Čtěte na str. 4*

*Tip na výlet:
okolí přehrady Sosa
Čtěte na str. 12*

*Zaniklá restaurace Wunderblume
pod Božidarským Špičákem
Čtěte na str. 18*

**Opravený Jan Nepomucký
mezi Horní Blatnou a Potůčky**

Na svatého Martina

Měsíc listopad nepatří zrovna mezi nejoblíbenější období roku. Je vlastně takovým kočkovcem podzimnímu a zimě. Pestrobarevný hábit přírody je nenávratně pryč a pro nový hermelínový kabát ještě čas nenastal. Také kdysi tradiční příjezd Martina na bílém koni odsouvá stále více do pozadí kulturní tandem svatomartinské husy a mladého vína. Melancholii tohoto času podtrhává v ranní mlze se zkracující den a prodlužující se noc, zkrátka, jak se říká, dušičkové počasí. Určité narušení běžného stereotypu přinesla po mnoha letech pouze jednodenní návštěva bouře Herwart. Jak rychle přišla, tak rychle odešla, ale s jejími následky se budeme v některých lokalitách potýkat ještě dlouhou dobu.

Politická scéna u nás se jako by už tradičně zhlédla v přírodě. Volby, sice bez bouře, máme zdárně za sebou, ale vládu nevládu zatím v nedohlednu. Zajímavý je také poznatek, že osm z devíti stran šlo vlastně do voleb ne s cílem vyhrát,

ale být „tvrdou a konstruktivní opozicí“ bez ambice vládní zodpovědnosti. A tak sestavení nové funkční vlády pomalu vypadá na podobně dlouhý proces jako v přírodě likvidace následků větrné kalamity.

V našem časopise se počasí nepočasí, bouře nebouře, volby

nevolby snažíme s plnou zodpovědností pokračovat v nastaveném kurzu a zůstat vám, našim věrným čtenářům, nadále pozitivními průvodci po minulosti i současnosti našich krásných Krušných hor.

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Ze společnosti a kultury: Odtajněná zpráva o Marcebile konečně vyjde knižně <i>Kultur und Gesellschaft: Die veröffentlichten Nachrichten über Marcebila erscheint endlich in Buchform</i>	4
Ze společnosti a kultury: Ohlédnutí za mezinárodním sympoziem v Ostrově <i>Kultur und Gesellschaft: Ein Rückblick auf das internationale Symposium in Ostrov</i>	6
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Aktuality: Mažoretky z Ostrova se opět staly vicemistry Evropy <i>Aktualität: Die Majoretten aus Ostrov wurden wieder Europa-Vizemeister</i>	9
Historie: V roce 1925 navštívila Marie Curie-Sklodowská Československo <i>Geschichte: Im Jahr 1925 hat Marie Curie-Sklodowska die Tschechoslowakei besucht</i>	10
Tip na výlet: Vodní nádrž Sosa <i>Ausflugstipp: Die Trinkwassertalsperre Sosa</i>	12
Aktuality: Svatý Jene z Nepomuku <i>Aktualität: Heiliger Johannes von Nepomuk</i>	15
Sport: Blaták se běžel už poosmnácté <i>Sport: „Blaták“ ist man schon zum achzehnten Mal gelaufen</i>	16
Sport: 61. ročník Běhu okolo Panoramy v Jáchymově <i>Sport: 61. Jahrgang des Laufes rings um das Panorama in Jáchymov</i>	16

Historie: Zaniklá restaurace Wunderblume pod Špičákem <i>Geschichte: Der verschwundene Gasthof Wunderblume unter dem Spitzberg</i>	18
Ze společnosti a kultury: Perninské setkání křesťanů v armádě <i>Kultur und Gesellschaft: Das Treffen der Christen in der Armee hat in Pernink stattgefunden</i>	20
Ze společnosti a kultury: Den stromů v Jáchymově <i>Kultur und Gesellschaft: Tag der Bäume in Jáchymov</i>	21
Historie: Centrální vodovodní řád v Perninku <i>Geschichte: Die zentrale Wasserleitung in Pernink</i>	22
Historie: Preindustriální sklárny a hornictví v Krušných horách <i>Geschichte: Vorindustrielle Glashütten und der Bergbau im Erzgebirge</i>	24
Když se řekne: Šmolka <i>Wenn man sagt: Die Schmalte</i>	27
Aktuality: Příprava horské služby na zimní sezonu <i>Aktualität: Die Bergwacht bereitet sich auf die Wintersaison vor</i>	28
Zaručené počasí: Nežvaná návštěva <i>Das Wetter: Der ungeladener Besuch</i>	29
Recept měsíce: Polévka ze tří druhů sýrů <i>Rezept des Monats: Suppe aus drei verschiedene Käsesorten</i>	29
Boží Dar: Outdoorové filmy v Krušných horách zaujaly <i>Boží Dar: Die Outdoorfilme haben in Erzgebirge Interesse geweckt</i>	30
Vážně nevážně: Krušnohorské vinobraní: podesáté a naposled? <i>Ernsthaft unernsthaft: Erzgebirgischer Weinfest: zum zehnten und zum letzten Mal?</i>	32

**Ročník 6 / číslo 11
LISTOPAD 2017**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgsluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgsluft@seznam.cz

Redakční rada

Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Kupilíková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška, Roman Kloc, Eva Nduwimana

Foto na titulní stránce: Ulrich Möckel
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwmiana@gmail.com

Distributoři

Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Strauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej

Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Bublava - hotel Sport
Horní Blatná - U Gity
Hroznětín - městská knihovna
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - infocentrum
Sokolov - Jaroslav Mudra
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 940 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 6. 12. 2017.

Volby do poslanecké sněmovny v Krušných horách

Dvacátého listopadu začne ustavující schůze nového Parlamentu České republiky, jehož složení bude odrazem voleb, které proběhly v celé zemi o měsíc předtím. Jednoznačný vítěz voleb, předseda hnutí ANO Andrej Babiš, už přitom začal shánět ministry pro svou vládu, v době uzávěrky tohoto čísla Luftu však stále nebylo jasné, jestli nová dolní komora parlamentu této pravděpodobně menšinové vlády vysloví důvěru. Parlamentní volby totiž, jak známo, skončily patem, který vyjednávání o podobě nové vlády velmi zkomplikoval. Její brzké ustavení tak, zdá se, není zatím v dohledu.

I když hnutí ANO vyhrálo volby ve všech krajích republiky na plné čáře, došlo vzápětí k situaci, kterou polistopadová Česká republika nepamatuje: strany, jež prošly do parlamentu, odmítly s předsedou ANO o vytvoření většinové vlády jednat.

Andrej Babiš by to měl jednodušší, kdyby se vláda sestavovala pouze na základě výsledku voleb v západních a severních Čechách včetně Krušných hor. Zde totiž bylo jeho vítězství oproti průměru celé země většinou ještě zřetelnější a navíc partnerů pro vyjednávání by bylo méně. V Karlovarském kraji by v parlamentu chyběly KDU-ČSL a TOP 09, v Ústeckém i STAN.

Jak dopadly volby v samotných Krušných horách? Z porovnání výsledků s předchozím kláním v roce 2013 je zřejmé, že hlavní ztráty utrpěly ČSSD a KSČM, jejichž voliči tentokrát dali přednost ANO a často ještě ve větší míře SPD Tomio Okamury, která si v porovnávání obcí Krušných hor proti roku 2013 polepšila nejvíce. Tento vývoj se podobá situaci v sousedním Sasku, kde v zářijových volbách do Spolkového sněmu rovněž výrazně posílila nacionalistická a protiimigrační Alternativa pro Německo (AfD) – viz Luft č. 10/2017. Část voličů levicových stran posbírali i Piráti, kteří se do sněmovny dostali poprvé.

Naproti tomu podpora pravicových a středových stran zůstala na víceméně stejné úrovni jako v roce 2013. ODS si mírně polepšila, TOP 09 a STAN si v součtu připsaly podobný výsledek jako před čtyřmi roky, kdy kandidovaly společně, a KDU-ČSL poněkud ztratila.

Při pohledu na mapu volebních výsledků v Krušných horách se však objevují některé výrazné odchylky. Například v Horní Blatné a Loučné pod Klínovcem vyhrála volby ODS, v Horní Blatné dokonce drtivě, v Potůčkách sesbírala nejvíce hlasů SPD, zatímco ANO zde propadlo, a v Přebuzi dali voliči přednost KSČM.

Výsledky voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR - říjen 2017 (v %)										
	ANO	ODS	Piráti	SPD	KSČM	ČSSD	KDU-ČSL	TOP 09	STAN	Účast
ČR	29,64	11,32	10,79	10,64	7,76	7,27	5,80	5,31	5,18	60,84
Karlovarský kraj	35,42	8,83	10,04	12,47	8,15	6,98	2,36	3,68	5,28	52,11
okres Karlovy Vary	33,77	10,00	10,54	12,04	7,20	6,67	2,56	4,48	6,06	55,50
Abertamy	26,22	10,65	9,83	12,02	6,55	8,74	3,00	5,19	7,92	46,04
Boží Dar	23,66	17,15	13,01	4,73	1,18	3,55	2,36	12,42	11,83	74,14
Horní Blatná	18,33	28,33	7,22	16,11	6,11	3,33	1,66	4,44	7,77	58,39
Hroznětín	31,87	8,38	8,61	18,18	8,97	7,08	2,12	4,13	5,07	54,01
Jáchymov	31,80	11,15	6,58	12,06	7,49	10,14	4,20	5,85	4,11	50,05
Merklín	33,80	9,85	9,85	12,44	8,21	5,86	1,40	1,87	4,92	55,17
Nejdek	36,88	8,58	9,87	12,48	6,04	7,66	3,23	2,87	4,49	48,85
Nové Hamry	34,32	11,94	6,96	11,44	8,45	3,48	0,00	3,48	7,46	58,87
Ostrov	34,05	9,74	10,47	12,88	8,27	6,59	2,52	3,64	4,30	54,19
Pernink	30,49	13,77	11,14	11,14	6,22	4,59	1,96	5,24	10,16	57,20
Potůčky	10,56	19,01	7,04	21,12	12,67	10,56	0,00	5,63	6,33	56,92
Smolné Pece	36,95	26,08	3,26	8,69	0,00	5,43	1,08	3,26	5,43	67,65
Vysoká Pec	25,59	5,35	14,88	19,64	8,33	1,19	3,57	6,54	6,54	61,31
okres Sokolov	37,93	7,52	8,09	13,88	8,41	7,54	1,72	2,87	4,24	48,63
Bublava	32,82	9,74	11,28	14,35	6,66	6,66	2,05	4,61	5,12	58,75
Jindřichovice	48,64	5,40	5,40	13,96	7,65	2,70	4,50	1,80	3,60	56,42
Kraslice	42,05	7,34	7,34	14,38	8,28	6,51	2,07	2,33	3,72	48,24
Oloví	42,09	2,94	7,35	12,50	11,39	8,45	1,10	2,02	4,41	40,95
Přebuz	22,00	8,00	2,00	16,00	26,00	6,00	0,00	8,00	4,00	64,94
Rotava	36,18	3,19	6,65	15,77	13,58	14,58	2,09	0,72	1,73	44,58
Stříbrná	41,17	3,43	5,39	23,03	4,41	7,35	0,49	1,96	3,92	53,91
Šindelová	42,67	6,36	7,00	12,73	2,54	15,92	0,63	1,91	3,82	58,15
Ústecký kraj	37,55	9,47	8,24	12,59	9,89	6,61	1,80	3,63	3,62	52,38
okres Chomutov	39,10	8,88	7,84	13,39	10,18	6,67	1,42	2,74	3,33	49,30
Kovářská	42,11	5,68	5,68	16,79	10,33	8,01	1,03	1,80	2,84	47,20
Loučná pod Klínovcem	30,88	30,88	8,82	4,41	2,94	0,00	4,41	8,82	5,88	66,67
Měděnec	37,64	16,47	2,35	12,94	12,94	1,17	2,35	4,70	8,23	62,04
Vejpřty	41,40	8,23	6,80	12,05	11,81	9,06	1,90	2,26	2,26	36,41

Pozn.: Zeleně podbarvená políčka představují nejlepší výsledky, červeně podbarvená políčka nejhorší výsledky

Nemalé rozdíly jsou i mezi okresy. V krušnohorských obcích spadajících do někdejších okresů Sokolov a Chomutov vyjádřili voliči své nespokojení s dosavadním vývojem v zemi výraznou podporou antisystémových stran a hnutí (ANO, SPD, KSČM), v Jindřichovicích, Kovářské nebo Stříbrné se v součtu pro tato uskupení rozhodly dokonce více než dvě třetiny voličů. Naproti tomu u voličů z řady obcí karlovarského okresu si podporu častěji získávaly standardní demokratické strany (ODS, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN), jejichž podpora

byla nejvyšší v Loučné pod Klínovcem, na Božím Daru a v Horní Blatné (viz tab.).

Zajímavé by samozřejmě bylo vědět, jak by dopadly volby, kdyby se k volbám dostavila i nevolící část obyvatel, jichž v některých obcích byla většina. Například v Abertamech se k urnám dostavilo jen 46 procent oprávněných voličů, v Oloví 41 a ve Vejprtech dokonce jen 36. Naprosto opačně se k volbám postavili na Božím Daru, kde svůj hlas přišlo dát přes 74 procent voličů.

Michal Urban

Obce s největší podporou antisystémových stran*	
Jindřichovice	70,25
Kovářská	69,23
Stříbrná	68,61
Oloví	65,98
Rotava	65,53
Vejprty	65,26
Kraslice	64,71
Přebuz	64,00
Měděnec	63,52

*součet hlasů pro ANO, SPD a KSČM

Obce s největší podporou standardních stran a hnutí*	
Loučná pod Klínovcem	49,99
Boží Dar	47,31
Horní Blatná	45,53
Potůčky	41,53
Smolné Pece	41,28
Pernink	35,72
Abertamy	35,50
Jáchymov	35,45
Měděnec	32,92

*součet hlasů pro ODS, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09 a STAN

Zeptejte se Krušnohorců, co je nejlepší na životě na těchto horách. Co vám odpoví? Já vám odpovím toto: vidím, co se právě v přírodě děje, a můžu si o tom se svými blízkými popovídat. Blízkost přírody, setkání s přáteli na kole, na běžkách či jen tak na kraji lesa mi činí veliké potěšení. Povídání o houbových, borůvkách, malinách, dešti a západech slunce. Mraky jsou nám blízko, takřka nadosah ruky. Závětrí i větrné hůrky najdete všude kolem sebe. Nadmořská výška je tu právě tak, aby si člověk mohl vychutnat plejádu oblaků hezky zblízka. Mohu sledovat, když bachtatě a znavené mraky znovu vyplují, znavené po dlouhém výstupu na hřeben Krušných hor, přes hřeben do dalek vnitrozemí. Člověk je zde povznesen nad běžný shon civilizace údolí a rovin. Má nadhled, přehled, soustředí se jen na to, co je v jeho nejbližším údolí. Jeho svět se zmenší z bezbřehého tékání na soustředění se na konkrétní krajinu, kde můžete na vlastní kůži žít s ostatními, s přírodou. Na život v takovém prostředí jsme byli přírodou adaptováni a nějak vnitřně

Polední kámen

to víme, cítíme. Slyšíme ty hlasy uvnitř naší hlavy, vymyslíme si příběhy a i bytosti – jen abychom popsali ten pocit a sílu, co nám dává příroda a obzvláště ta horská. Krajina kolem nás neodvratně mění povahu každého z nás. Časem se nám už ani nechce sjíždět dolů pod hory, hrajeme hru na rekordy, kdo déle vydrží na hřebeni,

aniž by sjel dolů. A nepotřebujeme k tomu vidět ani tu šedou mlhu tam dole v podhůří.

Les, který se mi míhá stále před očima, vytlačil již dávno dálnice, zácpy a shon velkoměsta. A ten les ke mně mluví. Zaplnil mi hlavu. Změnil mé noční sny i denní snění. Někde uvnitř jsem cítil, že musím ty hlasy spojit dohroma-

dy do něčeho uceleného. Poskládat to dohromady, protože dříve to již pohromadě bylo, jen jsme se o to doteď nepokusili. Možná generace našich předchůdců takový příběh měly.

Doufám, že mne můj instinkt a cit vedl správným směrem do pradávnej duše Krušných hor.

Petr Mikšíček

Krušnohoří v mém srdci

Odtajněná zpráva o Marcebile konečně vyjde knižně

Před pěti lety to začalo, letošní advent přinese konečně výsledek. Během akcí na konci listopadu a v prosinci se budete moci seznámit s úplným příběhem o Marcebile a dalších zvláštních lidech v Krušnohoří. Kniha propojuje různé střípky, které Petr Mikšíček o Marcebile natočil během posledních pěti let, do eposu o lidech a událostech z Krušnohoří.

Dlouhá cesta k příběhu

Psaní a vytváření příběhu s mnoha ingrediencemi je velmi složité. Zvláště když máte popsat dění od 16. století do dneška. Jak na to? Jakou dobu upřednostnit? Jak vyprávět příběh? Jaký žánr zvolit? Jak napsat knihu, která má být pro všechny – malé i velké? Holky i kluky? Čechy i Němce? Romantiky i realisty? Jak zakomponovat do děje základní atributy Krušných hor? Mlhy, vítr, hornické památky? Jak představit známe osobnosti a události z Krušných hor? Jak to všechno spojit dohromady, aby se to nerozpadlo? Tak právě toto jsem řešil dlouhých pět let a věřil, že existuje něco, co ty jednotlivosti spojuje. Jakýsi hegelovský duch dějin, jenž se skrze naše úspěchy, prohry a omyly uskutečňuje.

Takové psaní je velice osobní, člověk se stydí, není si jistý, pochybuje, rozčiluje ho kritika, nevěří pochvalám. Autor přibere strašných kilogramů, nemá se rád, otravuje okolí a hlavně své nejbližší. Naštve spoustu známých, s ni-

miž příběh promýšlí, kolegů, kteří se snaží být upřímní a nestranní, a právě proto kritičtí.

Hledání Marcebily trvalo velice dlouho a vznik knihy byl nejsložitějším tvůrčím úkolem, co jsem kdy dělal. Příběh začal vznikat od roku 2012, kdy Destinační agentura Krušné hory v Ústeckém kraji vyhlásila soutěž o to, kdo nebo co má být symbolem Krušnohoří. Tuto soutěž vyhrála Marcebila. Přesvědčivě. Od té doby jsem nemohl Marcebilu pustit z hlavy. Stále jsem přemýšlel, jak ji co nejlépe představit lidem, jak zrekonstruovat, resp. vytvořit její příběh. Naskytla se totiž jedinečná příležitost, takřka neznámou postavu naplnit životním příběhem, který má zarezonovat celým regionem. Velký úkol... Od začátku jsem cítil, že desítky jednotlivostí v Krušnohoří, událostí, které region postihly, osobností, které ovlivnily kulturu regionu, mají něco společného. Něco je navzájem propojuje. Červenou linku, které se v literatuře říká epos.

Moje narození

Marcebilla na kresbě Gustava Zindela

Naštěstí podobně posedlá Marcebilou byla i Eva Maříková z Destinační agentury Krušné hory. Eva mi celou dobu pomáhala pilovat koncept a sháněla finanční zdroje na natáčení a psaní o Marcebile. Vymyslela a podpořila také Krušné horory – videoseriál o tajemných místech a legendách Krušnohoří, který uvádí právě Marcebila. Mohl jsem tak díky natáčení být fyzicky i v myšlenkách stále blízko své postavě. Natáčel jsem s kolegy i další videa o Marcebile. Jako její představitelky se postupně vystřídaly Klára Syřůčková, Lenka Hodoušová a Jana Veverková. Velký dík vám, holky.

Vliv Marcebily na místní obyvatel

Příběh o Marcebile jsem konzultoval také s mnoha dějepravci.

Dokonce jsme založili s jedním z nich, s Petrem Himmelem z Křimova, na podzim 2015 učenou společnost Marcebilogů. Díky Marcebile jsem se seznámil i s ilustrátorkou knihy Nadou Hoštovou. Na více než dvacet setkáních v Karlovarském a Ústeckém kraji jsem s lidmi piloval příběhy o Marcebile. Mnoho z nich mělo zajímavé podněty a zážitky, jež ovlivnily celkovou koncepci této knihy. Od začátku tvoření jsem byl uhranut osobností a mluvou Jana Kulhánka z Božího Daru, kterého v knize najdete určitě.

Marcebile se věnovali i umělci, kteří tvoří na Landart setkání v Königsühle. Vznikly vitráže, komiks, dvě krásné písničky z dílny Jany Šteflíčkové a Josefa Šorfy. K filmu Dobytelé ztracených štol

složil krásnou hudbu Michal Stolička. Existuje Marcebilina studánka u Perninku nebo taneční spolek Marcebilky z Hřebečné. Marcebila má i svůj sloupek v časopise Luft. Možná to dotáhne i na magnetku na lednici, kdoví. Každopádně díky Marcebile, krásné vládkyni Krušnohoří, se uskutečnilo výroční setkání českých, moravských, slezských a sudetských božstev po sto letech právě v Krušných horách. Všichni „dědkové“ (Krakonoš, Praděd, Radegast) na ni byli zvědaví. A ti mladší se ji hned začali dvořit.

Jak vidíte, kniha je tak trochu společným dílem stovek lidí z Krušnohoří. Zasáhla do tvorby a myšlení spousty lidí, čehož si velice vážím. I proto bylo dokončení knihy tak složité. S tvorbou děje, zúžením všech příběhů do únosné míry a se základními mystickými atributy Marcebily mi pomohla Miriam Žlebková, Martin Hájek, Phillip Nosák a moje žena Klára. Vzorem mi byly i moje děti: Matěj s Adámkem, díky nimž poznávám, kdo já vlastně jsem, jak působím na lidi, v čem jsem hroznej a hlavně, co je na světě to nejdůležitější.

Kniha, nebo film?

Původně jsem knihu psal přímo jako filmový scénář, celý příběh

jsem viděl hlavně jako film. I proto je vyprávění nelineární. Skáče v čase a tyto úseky na sebe navazují více emocionálně než dějově. Lokace, lidé, nálady: vše znám z fotografií, výletů a videí. Ke každému místu v knize existuje spousta krásných fotografií. Nemohli jsme je ale do knihy dát, byla by příliš objemná. Proto jsme knihu doplnili jen kresbami a je na vaší fantazii, jak si místa a lidi představíte. Pokud byste ovšem chtěli vidět skutečné tváře a místa, podívejte se na videa a fotografie, které naleznete na adrese www.petrmik-sicek.cz/marcebila Celý příběh měl být původně filmem, avšak získat 18 milionů korun na jeho realizaci bylo nad naše možnosti. Možná se třeba v budoucnu najde cesta, jak příběh zfilmovat...

Díky tedy všem skvělým lidem, kteří se v knize najdou či budou mít pocit, že se vidí. Tato kniha je oslavou krásy a rozmanitosti Krušných hor a jejich obyvatel kdysi a dnes.

Regionální příběh jsem doplnil univerzálním poselstvím Masaru Emoty, které mnou v době psaní hluboce rezonovalo. Je to jednoduchá myšlenka, jež může zlepšit kvalitu vašeho života, vaše zdraví a stav našeho životního prostředí.

Slavnostní křest knihy v Ostrově

Podzimní šňůra přednášek a komponovaných večerů Petra Mikšíčka, které probíhaly po několik měsíců v celém Karlovarském kraji, ale i mimo něj, bude završena 29. listopadu ve Dvoraň zámku Ostrov v rámci křtu nových tvůrčích počínů ve spolupráci se spolkem DoKrajin.

Během roku 2017 vznikly za podpory Karlovarského kraje a obcí Hroznětín, Potůčky, Nové Hamry a Klášterec nad Ohří dva nové díly Krušných horů a dva zcela nové filmové formáty. Všechny filmy zpracovávají regionální příběhy a tajemství z kraje mezi Krušnými a Doupovskými horami. Tyto novinky z roku 2017 budou poprvé k vidění právě v ostrovské Dvoraň. Autoři se inspirovali záznamy v kronikách, legendami i konspiračními teoriemi. Ovšem nejdéle očekávaným počinem je kniha Petra Mikšíčka Odtajněná zpráva o Marcebile, která vznikla od roku 2013.

V rámci slavnostního křtu vystoupí herci Západočeského divadla v Chebu s humornou dramatickou scénkou Summit na skalínách aneb První přivítání Marcebily a ostatních českých, sudetských, moravských a slezských božstev v Krušných horách. Dále bude možné si knihu přednostně zakoupit a nechat podepsat. Prezentovány budou také kalendáře Krušné hory 2018 a DVD Krušné horory 2016. Program bude tlumočen do německého jazyka a filmy budou opatřeny titulky.

Srdečně vás zveme do Dvoraň zámku Ostrov ve středu 29. listopadu v 18 hodin.

Není nic tak obyčejného a zároveň tak všeobohmájícího a životadárného. No přečtete si knihu a poznáte sami, o čem mluvím.

Děkuji za důvěru Karlovarskému kraji, Ústeckému kraji, Česko-německému fondu budoucnosti, Svazku obcí východního Krušnohoří a Evě Maříkové z Destinační agentury Krušné hory, která Marcebilu

v roce 2012 vrátila zpět do Krušných hor a mne inspirovala k úkolu ji oživit. Díky nim by se Marcebila nikdy do Krušných hor nevrátila. A já bych neměl tak sympatickou šéfovou... Jak se říká, na začátku všeho bylo a je světlo. Já doplním: a mlha. Dohromady kouzlí ty nejbáječnější obrazy a rozvášní naši mysl.

Petr Mikšíček

Ohlédnutí za mezinárodním sympoziem v Ostrově

Ve dnech 11. až 12. října se konalo v Ostrově za podpory Karlovarského kraje první mezinárodní historické sympozium na téma „Toskánská Habsburkové a ostrovské panství“. Sympozium navazovalo na mezinárodní výstavu se stejným názvem, která byla nainstalovaná do 2. dubna 2017 ve výstavních prostorách Staré radnice. Záštitu nad sympoziem převzali senátor Parlamentu České republiky Jan Horník a hejtmanka Karlovarského kraje Jana Vildumetsová.

Sympozium bylo věnováno 220. výročí narození velkovévody Leopolda II. Toskánského, velmi vzdělaného a váženého muže, jehož si ostrovští měšťané zvolili za

svého starostu a dokonce uvažovali o tom, že oblíbenému starostovi a majiteli ostrovského zámku a panství postaví pomník.

Na sympoziu zazněly příspěvky od významných českých a rakouských historiků, kunsthistoriků, archivářů a badatelů v širokém spektru témat souvisejících s osobností Leopolda II. Toskánského, jeho rodinou, mecenášskou činností, dvorem, ostrovským panstvím a uměleckými památkami.

Sympozium slavnostně otevřel starosta města Ostrov Josef Železný, který v úvodním slově přivítal všechny přítomné v sále včetně zástupců sekundogenitury rodu Habsburg-Lothringen. V zastoupení

VIP hosté: uprostřed v první řadě starosta města Ostrov Josef Železný, po jeho pravici Radbot Habsburg-Lothringen, po jeho levici Camilla Habsburg-Lothringen

paní hejtmanky promluvil Jan Bureš, člen Rady Karlovarského kraje pro oblast zdravotnictví. Senátor Parlamentu České republiky Jan Horník se omluvil a všem přítomným zaslal dopis, ze kterého cituji: „Už výstavou Toskánské Habsburkové a ostrovské panství 1808–1918 město Ostrov prokázalo, jak si své bohaté historie cení a hrdě se k ní hlásí, a to je jen dobře. Ostrovští si velmi dobře uvědomují, že ten, kdo nezná svou minulost a neumí čerpat z poznatků a zkušeností svých předků, je v mnohém ochuzen ve svém současném a i budoucím životě.“

Samotné sympozium zahájila Jeho Excellence arcivévoda Radbot Habsburg-Lothringen, který je prapravnukem Leopolda II., příspěvkem o své praprababičce Marii Antonii, druhé manželce Leopolda II. Toskánského. Do Ostrova na sympozium přijela i vnučka posledního majitele zámku Její Excellence Camilla Habsburg-Lothringen.

Příspěvek o problematice ztráty Toskánska a získání panství Schlackenwerth (Ostrov) Ferdinandem III. a Leopoldem II. přednesla Irmgard Pangerl z Rakouského státního archivu ve Vídni. O dětech Ferdinanda IV. hovořila Helga Schwendinger, historička a autorka biografie o Ludvíku Salvátorovi, o němž pak velmi zasvěceně mlu-

vil Wolfgang Löhnert. Představil ho jako významného cestovatele, přírodovědce a badatele Středomoří a Baleárských ostrovů. Ludvík Salvátor byl synem Leopolda II. Toskánského a po jeho smrti získal panství a zámek v Brandýse nad Labem. Podoby a proměny ostrovského panství v době Leopolda II. nastínil archivář Jakub Mírka ze Státního oblastního archivu v Plzni.

Další velice zajímavou přednáškou byl příspěvek Pavla Onderky z Náprstkova muzea v Praze, který přítomným v sále přiblížil egyptologickou sbírku posledního majitele ostrovského panství Josefa Ferdinanda. Tato sbírka čítá kolem 350 kusů předmětů (mumie, sarkofágy, kanapy, umělecké předměty) a patří k nejvýznamnějším sbírkám egyptiáků v České republice a mimo Egypt. Kromě toho se zmínil i o korespondenci mezi Leopoldem II. a francouzským archeologem J. F. Champollionem, jehož egyptské výzkumy Leopold II. finančně podporoval. Champollion rozluštil staroegyptské písmo a stal se světovým zakladatelem egyptologie, vědy zabývající se dějinami starověkého Egypta.

Dana Stehlíková přiblížila přítomným sbírku uměleckých předmětů z majetku rodiny velkovévodů toskánských, která je uložena v Národním muzeu. Petr Mašek

Přednášející: první řada zprava: Zdeňka Čepeláková, Irmgard Pangerl, Helga Schwendinger, Wolfgang Löhnert, Naděžda Kubů, druhá řada zprava: Pavel Onderka, Lubomír Zeman, Jiří Klsák

z Národního muzea si připravil příspěvek o zámecké ostrovské knihovně, která je v současné době umístěna ve státním zámku Konopiště mimo průvodcovskou trasu. O mobiliárním fondu z bývalých habsburských zámků a o osudech sbírkových předmětů z těchto objektů hovořila Naděžda Kubů z Národního památkového ústavu.

Ostrovský historik architektury Lubomír Zeman zdůvodnil příčiny přestavby zámku za Ferdinanda IV. Toskánského v 70. letech 19. století. Kunsthistorička Zdeňka Čepeláková ze Spolku přátel města Ostrov porovnála panství za Leo-

polda II. s panstvím předchozích majitelů – vévodů sasko-lauenburských a markrabat bádenských. Historička Miluše Kobesová, odborný garant sympozia a kurátorka výstavy Toskánské Habsburkové a ostrovské panství 1808–1918, mluvila o spolupráci s odbornými pracovníky a institucemi na přípravě a realizaci výstavy.

Ohlasy na konání sympozia jsou velmi pozitivní, a to jak ze strany účastníků a hostů ze široké veřejnosti, tak i všech čestných hostů. Mnozí z nich projevíli zájem zúčastnit se případně dalšího ročníku historického sympozia. O tom, jakému významnému rodu se sympozium věnovalo, svědčí i to, že ve dnech 13. až 15. října 2017 se konal mezinárodní kongres v Brandýse nad Labem věnovaný synovi Leopolda II. Toskánského Ludvíku Salvátorovi.

Závěrem cituji z dopisu Jeho Excellence Radbota Habsburg-Lothringen, který zaslal organizátorům sympozia: „Já osobně bych Vám chtěl těmito řádky gratulovat k realizaci tohoto sympozia, mistrovskému dílu, co se týká organizace. Podařilo se vám získat velice zajímavé přednášející, což dodalo akci profesionální úroveň. Mně osobně se přednášky velice líbily a hodně jsem se při tom naučil.“

Miluše Kobesová,
odborný garant sympozia
foto: MěÚ Ostrov

Prohlídka zámku: Při prohlídce ostrovského zámku zleva Radbot Habsburg-Lothringen, Miluše Kobesová, Camilla Habsburg-Lothringen, starosta města Ostrov Josef Železný a Lubomír Zeman

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 25. 11. - Ostrovský jarmark radosti
(DK Ostrov; 10:00–17:00)
- 28. 11. - Večer s Petrem Mikšíčkem:
Promítání a čtení z knihy o Marcebile
(kino Pernink; 19:00)
- 29. 11. - Odtajněná zpráva o Marcebile: křest knihy Petra Mikšíčka
(zámek Ostrov; 18:00)
- 3. 12. - Rozsvícení vánočního stromceku na Božím Daru
(náměstí; 17:00)
- 6. 12. - Petr Mikšíček: Promítání a čtení z knihy o Marcebile
(Krajská knihovna Karlovy Vary; 17:00)
- 8. 12. - Petr Mikšíček: Promítání a čtení z knihy o Marcebile
(Dům kultury, Klášterec nad Ohří; 17:00)
- 9. 12. - Ježíškovy vánoční trhy (Boží Dar; 10:00–17:00)
- 9. 12. - Vánoční jarmark Wlaštovka
(Modenská 15, Karlovy Vary; 13:00–18:00)
- 12. 12. - Taneční odpoledne
(hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)

Z programu Lázní Jáchymov

- 17. 11. - Písně sametového listopadu (Curie; 19:30)
- 20. 11. - Jaroslav Ohec: Půl tisíciletí v životě Jáchymova
(Běhounek; 19:30)
- 21. 11. - Koncert světových melodií (Běhounek; 15:30)
- 21. 11. - Whitney Houston a filmové melodie (Curie; 19:30)
- 23. 11. - Francouzské šansony k počtě Edith Piaf (Radium Palace; 20:00)
- 28. 11. - Koncert italského tenoristy Giancarla Ruggierieho
(Běhounek; 19:30)

Koncerty, divadla

- 22. 11. - KSO: Klavírní recitál
(Grandhotel Ambassador Národní dům, Karlovy Vary; 19:30)
- 23. 11. - Poezie & Jazz: Petr Kabeš – Kámen ze srdce
(Galerie Drahomíra; 18:00)
- 25. 11. - Zpátky do Betléma: Kejklířské divadlo Vojty Vrtka
a Teatr Pavla Šmída
(Galerie umění, Karlovy Vary; 16:00)
- 1. 12. - KSO: Dirigentský masterclass ve spolupráci
s Hochschule für Musik Hanns Eisler Berlin
(Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
- 7. 12. - Poezie & Jazz: Byt, či nebyt? Číst, či nečíst?
William Shakespeare
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary; 18:00)
- 10. 12. - Divadlo Letadlo: Vánočka
(Muzeum Karlovy Vary; 16:00)
- 10. 12. - DaD kvintet – adventní koncert: Štědrej večer nastal
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 10. 12. - Divadlo Kopec v Jenišově: Tajemství perninské mýtiny
(DK Jenišov; 17:00)

Výstavy, přednášky

- 21. 11. - Tomáš Kábrt: Úvod do Bible – Proroci a my
(Městská knihovna Loket; 17:00)
- 25. 11. - Ing. Norbert Weber: Jáchymovské doly
na historických výkresech
(Muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 30. 11. - Mgr. Lubomír Zeman: Baroko na Karlovarsku
(Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
- 30. 11. - Hellbogen: Večer černého humoru a dekadence

- (Městská knihovna Loket; 18:00)
- 7. 12. - Vladimír Kalný: Turistou na Islandu
(Městská knihovna Loket; 18:00)
- 29. 11. - 7. 1. - Betlémy a obyčije od adventu do Tří králů
(Muzeum Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- do 30. 12. - Kateřina Rutherford & Doris Windlin: Viditelný čas
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 28. 1. - Čapek & Čapek / Hravě světem velkých umělců Josefa a Karla
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)

Kina

- 18. 11. - Vetřelec: Covenant (kino Pernink; 18:00)
- 18. 11. - Pobřeží hlídka (kino Jáchymov; 19:30)
- 22. 11. - Pod rouškou noci (kino Jáchymov; 19:30)
- 25. 11. - Malý princ (kino Jáchymov; 17:00)
- 25. 11. - Bába z ledu (kino Pernink; 18:00)
- 25. 11. - Všechno nebo nic (kino Jáchymov; 19:30)
- 29. 11. - Bláznivá noc (kino Jáchymov; 19:30)
- 2. 12. - Letíme (kino Pernink; 18:00)
- 9. 12. - The Circle (kino Pernink; 18:00)

Sport

- 8. 12. - Winteropening Oberwiesenthal 2017/2018
- 10. 12. - Rund um den Kiel – závod v běhu na lyžích (Mühlleiten)
- 16. 12. - Adventní Nordic Walking (Boží Dar)
- 30. 12. - Zahajovačky – závod v běhu na lyžích (Jahodová louka, Boží Dar)

Vánoční trhy a hornické průvody v Sasku

1. advent

- 1.–3. 12. - Zwönitzer Hutzentage
(2. 12. večerní hornický průvod; 17:00)
- 1.–3. 12. - Raachermannlmarkt Aue
(3. 12. hornický průvod; 17:00)
- 2.–3. 12. - Oelsnitz (2. 12. hornický průvod; 17:00)
- 2.–3. 12. - Thum (3. 12. hornický průvod; 14:00)

2. advent

- 8.–10. 12. - Brand-Erbisdorf (8. 12. hornický průvod; 18:00)
- 8.–10. 12. - Stollberg (9. 12. hornický průvod; 14:00)
- 8.–17. 12. - Schwarzenberg (16. 12. hornický průvod; 17:00)

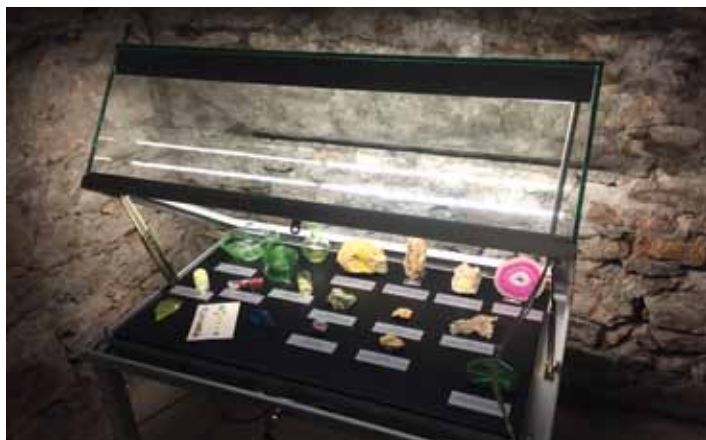
3. advent

- 15.–17. 12. - 327. löbnitzký vánoční trh
(17. 12. velký hornický průvod; 17:00)
- 16.–17. 12. - Original Johannegeorgenstädter Schwibbogenfest
(16. 12. hornický průvod; 13:45)
- 16.–17. 12. - Altenberg
- 16.–17. 12. - Gelenau

po celou dobu

- 28. 11. – 22. 12. - Freiberg
(9. 12. hornický průvod za svitu pochodní; 17:30)
- 1.–23. 12. - Schneeberg
(10. 12. velký noční hornický průvod; 16:30)
- 1.–23. 12. - Marienberg (17. 12. hornický průvod; 16:00)
- 1.–23. 12. - Annaberg (23. 12. závěrečný hornický průvod; 13:30)
- 2.–20. 12. - Olbernhau (9. 12. hornický průvod; 17:00)
- 2.–23. 12. - Seiffen (16. 12. velký hornický průvod; 16:30)
- 2.–24. 12. - Wiesenthaler Advent Oberwiesenthal

Svítilcí minerály a adventní koncert v Královské mincovně

V rámci expozice minerálů a hornin v Muzeu Královská mincovna v Jáchymově je nyní možné zhlédnout i expozici „svítilcích“ minerálů. Expozici původně sestavil Jan Hloušek, který před léty muzeu celou sbírku minerálů a hornin věnoval, a obnovena byla ve spolupráci s mineralogem Jakubem Plášilem.

Svícení minerálů způsobuje luminiscence, což je soubor jevů, kdy látka po dodání energie – ve formě různého druhu ozáření, zahřátí nebo i mechanického působení – vyzařuje přebytečnou energii.

A to nejen ve formě tepla, ale rovněž formou viditelného světla.

„S luminiscencí se lze setkat nejčastěji u pevných látek – minerálů i syntetických chemických sloučenin. Luminiscence vyvolaná ozářením objektu světlem se nazývá fotoluminiscence. Podle délky trvání se pak dělí na fluorescenci, jež byla poprvé popsána i minerálu fluoritu a trvá pouze po dobu ozáření, a fosforescenci. Ta trvá ještě nějakou dobu po ukončení ozáření. S fotolu-

miniscencí vyvolanou ultrafialovým zářením se setkáme například u aragonitu, fluoritu, kalcitu, scheelitu, skelného opálu – hyalitu, willemitu a řady dalších, zejména uranových nerostů. Luminiscenci také vykazuje, a to díky uranovým barvám, poprvé na světě vyráběným v Jáchymově, tzv. uranové sklo,” vysvětluje přírodovědec muzea Jan Matějů.

Expozice je běžně přístupná v návštěvních hodinách.

A pokud navštívíte výstavu svítilcích minerálů 10. prosince,

můžete tento zážitek spojit s tradičním adventním koncertem karlovarského vokálního DaD kvintetu. Na koncertě s názvem „Štědrý večer nastal“ zazní české a moravské lidové koledy i vánoční pohádka Zbyňka Malinského v podání Lucie Domesové. Vedle DaD kvintetu spoluúčinkuje Velmi malý komorní orchestr Varvary Divišové a Příležitostný smíšený pěvecký sbor. Adventní koncert začne v 17 hodin.

Lev Havlíček

Mažoretky z Ostrova se opět staly vicemistry Evropy

Oskarky, mažoretky z MDDM Ostrov, znovu obhájily titul vicemistra Evropy v disciplíně Exhibition Corp v kategorii senior. V roce 2016 se jim to podařilo poprvé. Letos odjízďely na mistrovství Evropy do nizozemského Almere 4. října a trochu nevěřily, že se jim to znovu povede. Návrat 9. října však byl triumfální. Jejich skladba byla opravdu hezká a celoroční práce se zúročila. Na tréninky do Čech přijížděla v rámci možností choreografka z Nizozemí Ria Spaanová, která se stala součástí týmu. Na mistrovství soutěžilo 18 států, z toho bezprostředně v této disciplíně bylo s námi dalších sedm států (Nizozemí, Norsko, Itálie, Maďarsko, Chorvatsko, Velká Británie a Belgie).

Oskarky měly ještě jedno želízko v ohni, a to Denisu Fekiačovou

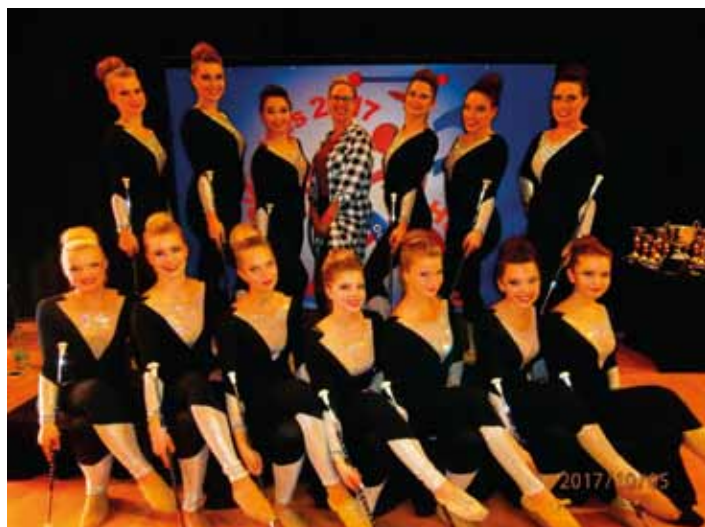
se sólovou disciplínou s rekvizitou a hůlkou. Bohužel letos nedosáhla na přední příčky, takže jí popřejeme hodně štěstí příští rok.

A kdo byl v soutěži za Oskarky? Jana Žikavská, Martina Menclová, Nguyen Thi Thuy Trang (Maruška), Tereza Provazníková, Páťa Slavíková, Nela Helebrandová, Camilla Ullmannová, Dominika Gordíková, Hana Lařková, Tereza Fabryová, Andrea Šmejkalová, Adéla Nováková a Anička Trnková.

V porotě v Almere byla mezinárodní porotkyně Eva Žiláková se svým clarkem Terezkou Vimrovou a celou výpravu doprovázel trenér Bedřich Siegl.

Hodně dalších úspěchů děvčatům z Ostrova přeji všichni jejich příznivci.

Eva Žiláková

V roce 1925 navštívila Marie Curie-Sklodovská Československo

Madame Marie Curie-Sklodovská, žena uznávaná po celém světě, od jejíhož narození uplynulo 7. listopadu 150 let, navštívila v roce 1925 i Československo, a to Prahu a Jáchymov.

Marii Curie-Sklodovskou doprovázela do Jáchymova řada světově významných odborníků

Do Československa přijela na pozvání československé vlády ve dnech 14. až 18. června 1925. Byl to oficiální projev uznání této mimořádné ženě. Jak tato návštěva probíhala? Můžeme si ji připomenout den po dni.

14. června

Přicestovala do Československa z Varšavy. Již na hranicích, na přechodu v Petrovicích, ji očekával její žák František Běhounek, který ji pak doprovázel po celou dobu jejího pobytu v našem státě. Do Prahy přijeli ráno vlakem, na Wilsonově nádraží ji přivítala řada významných osobností.

Ještě ten den ji členové vědeckého kuratoria Státního radiologického ústavu Praha a pracovníci ministerstva veřejných prací ukázali pamětihodnosti Prahy. Večer se konala slavnostní večeře v Obecním domě.

15. června

Navštívila Státní radiologický ústav Praha, prohlédla si radiologické pracoviště prof. Jedličky v Pražském sanatoriu a seznámila se s pracovištěm J. Stoklasy v Gröbově vile v Havlíčkových sadech. Na závěr dne ji přijal prezident Tomáš Garrigue Masaryk v Lánech. Večeře se zúčastnila i Alice Masaryková a František Běhounek. Tuto schůzku s prezidentem Masarykem využila Madame Curie-Sklodovská o rok pozdě-

ji, kdy se přimlouvala za podporu účasti Františka Běhouneka na výpravě k severnímu pólu, kde potom Běhounek prokázal značné odborné znalosti i nevšední odvahu a obětavost.

16. června

Odjela do Jáchymova, kde si prohlédla uranovou továrnu a radiové laboratoře, sfárila do dolu Svornost a podívala se na Klínovec.

17. června

Opět navštívila radiovou továrnu v Jáchymově a následovala prohlídka pramenů a lázeňských domů v Karlových Varech.

18. června

Odjela do Mariánských Lázní, odtud do Chebu, kde nastoupila na vlak k další cestě do Paříže.

Všimneme si i několika okamžiků v průběhu její návštěvy. Prohlídku katedrály sv. Víta na Hradčanech odmítla slovy: „Proboha ne, tam je tma jako v hrobě!“ V té době již byla již velmi zesláblá, pohybovala se nejistě, při sfáraní a prohlídce Svornosti ji musel závodní dolu Jan Auer podpírat. Ale po náročném dni 16. června večer se rozproudila živá vědecká debata, která se protáhla přes půlnoc a Madame Curie-Sklodovská nepůsobila unaveně.

Na prohlídku Karlových Varů si vyžádala doprovod odborných pracovníků jáchymovské radiové továrny, s nimiž diskutovala vý-

Před továrnou na uranové barvy, vlevo František Běhounek

Mme. Curie in St. Joachimsthal

- 1925 -

Madame Curie v Jáchymově

robní i léčebné postupy a prohlíd-
ku karlovarských pramenů a budov
absolvovala pouze zběžně a ví-
ceméně povrchně.

Roku 1920 lékař oznámil Marii
Curie-Sklodowské, že ji šedý zákal
pomalu připraví o zrak. Od té doby
se jí panenky zakalovaly a mezi ní
a svět, mezi ní a práci se vložila
mlžná clona. Desátého listopadu
1920 píše Marie sestře Bronce:
„Nejvíc mě trápí zrak a sluch. Oči
mám velmi zesláblé a asi se s tím
nedá nic dělat. Skoro neustále mi
hučí v uších, někdy velice silně.
Neříkej to nikomu, aby se to ne-
rozkřiklo!!! Neříkej to nikomu!!!“

Neříkej to nikomu. Tato věta se
stala hlavním tématem Mariiných
rozhovorů s dcerami, se sourozenci.
Má utkvělou myšlenku, že se
tato zpráva nesmí rozšířit, že žádné
noviny nesmí vytisknout „Paní Cu-
rieová je nemocná“.

Marie si vymyslela jméno. Sta-
rá, unavená paní Carréová a ne
paní Curieová trpí očním záka-
lem. Eva vybírá u optika brýle pro
paní Carréovou.

Pro svou práci si Marie vy-
myslela slepeckou techniku.
Používá silných lup, číselník
opatřila barevnými značkami.

Přednáší podle poznámek zapsa-
ných ohromnými písmeny.

Třináctého července 1923 píše
Marie dceři Evě: „Moje holčičko,
myslím, že půjdu na operaci 18.,
ve středu ráno. Stačí, když přije-
deš v úterý večer. Naším přátelům
řekni, že tě tu potřebuji na redakční
práci, kterou musím odevzdat. Lí-
bám tě. Mamula. P. S. Řekni jim
toho co nejméně!“

Horké dny na klinice. Eva krmit
malou lžičkou nehybnou, slepou
paní Carréovou, která má tvář celou
ovázanou jako těžce raněný. Oba-
vy z komplikací. Další dvě operace
v březnu 1924, čtvrtá roku 1930.

A jakmile se Marie zbavila ob-
vazů, učí se používat abnormál-
ních očí bez zornic. Oči už ne-
mohou akomodovat.

Několik měsíců po operaci píše
Marie Evě: „Zvykám si chodit bez
brýlí a dělám pokroky. Už jsem si
dvakrát vyšla na procházku po ka-

Podpis Marie Curie-Sklodowské v uranové továrně

menitých nepohodlných cestách.
Jde mi to dobře, mohu kráčet rychle
bez nehody. Nejvíc mi vadí, že vi-
dím dvojité, proto nemohu poznat
lidi, kteří jdou proti mně. Každod-
enně se cvičím číst a psát. Proza-
tím mi to jde hůř než chůze. Určitě
mi budeš muset pomoci s článkem
pro Britskou encyklopedii.“

Někdy se udává, že při sfáraní
do dolu Svornost, kde jejím jmé-
nem pojmenovali nedávno ob-

jevený pramen, byla zesláblá již
v důsledku nemoci, které posléze
podlehla. Ovšem v důsledku in-
formací od její dcery Evy víme, že
Madame Curie-Sklodowská byla
téměř úplně slepá. A přesto nepřes-
tala vědecky pracovat a vyučovat.
Dnes můžeme pouze obdivovat
tuto trpící, ale neskonale obětavou,
mimořádně chytrou a nesmírně
statečnou ženu.

Jaroslav Ohec

Nobelova medaile – přední strana je vždy stejná, zadní se liší podle oboru

Ocenění práce Marie Curie-Sklodowské

Kromě Nobelovy ceny za fyziku (1903, společně s Henrim Becquere-
lem a manželem Pierrem Curiem) a chemii (1911) získala Marie Curie
Sklodowská dalších osm významných cen, 16 čestných medailí a přes sto
čestných titulů univerzit a vědeckých společností po celém světě včetně
čestného titulu zahraničního člena České akademie věd a umění (1909),
Jednoty československých matematiků a fyziků v Praze (1923), České pří-
rodovědecké a filozofické společnosti (1927) a Československé chemické
společnosti (1932).

Marie Curie Sklodowska byla mj. dekorována Davyho medailí (1903, spo-
lu s manželem), kterou od roku 1877 každoročně uděluje Královská vědecká
společnost v Londýně za výjimečně významný objev v libovolném odvětví
chemie. Nositeli této medaile byli velcí vědci jako Robert Wilhelm Bunsen,
Gustav Robert Kirchhoff, Dmitrij Mendělejev či Julius Lothar Meyer.

Další významnou cenou udělenou Marii a Pierre Curieovým je Ma-
tteuciho medaile (1904) Italské vědecké společnosti, již jsou oceňová-
ni fyzikové za fundamentální přínos vědě. Mezi nositeli této medaile
čteme opět slavná jména jako Kelvin, Kirchhoff, Weber, Edison, Herz,
Roentgen nebo Marconi.

Nelze nezmínit ani medaili Elliotta Cressona, kterou Marie Curie-Sklo-
dowska získala od Franklinova institutu v USA (1909). Také touto medai-
lí byli vyznamenáni mnozí slavní vědci jako například Tesla, Pelton, Ford,
Roentgen, Bell nebo Philips.

(JO)

Vodní nádrž Sosa

Na severním úpatí Auersbergu, z něhož je také dobře viditelná, se nachází vodní nádrž Sosa. Plány na její vybudování ležely „v šuplíku“ už od roku 1908, ovšem tehdy byl projekt z finančních důvodů zamítnut. Druhý pokus o jeho realizaci, který roku 1915 podniklo město Zwickau, odsoudila k nezdaru právě probíhající první světová válka. Další pokus proběhl v roce 1938, ale po dokončení průzkumných prací jej zastavila další válka. Až o dalších deset let později a za jiných rámcových podmínek se podařilo stavbu vodní nádrže prosadit.

Höllengrund s hostincem „Zur Hölle“ a Auersbergem v pozadí (1933)

Výstavba přehrady Sosa byla zahájena v roce 1949, krátce před založením Německé demokratické republiky, a stala se první stavbou mládeže v tomto novém státě. Projektu se ujala socialistická mládežnická organizace „Freie Deutsche Jugend“ (Svobodná německá mládež, známá pod zkratkou FDJ) a mobilizovala stovky dobrovolných brigádníků, čímž získala stavba této přehrady silný ideologický podtext. Enormní nasazení pracovních sil si vyžádalo nedostatek materiálu po 2. světové válce a absence technických zařízení a strojů. Přesto se po pouhých třech letech podařilo přehradu dokončit. Při jejím slavnostním otevření v roce 1952 byla pojmenována jako „Přehrada míru“ a tento

název jí vydržel až do politických změn v roce 1989. Přehrada Sosa se tak stala „objektem demonstrace síly socialismu“ a cílem výletů školních tříd a pracovních kolektivů.

Přehrada je dnes napojena na rozsáhlou síť turistických stezek a cyklostezek, do blízkosti přehrady se však dostanete i autem. K dispozici jsou zde velká placená parkoviště. Zde také zahájíme naši zhruba šestikilometrovou túru okolo přehrady Sosa. Ta existuje teprve od září 2017, předtím byl vstup na korunu hráze zakázán.

Z parkoviště půjdeme po cestě k přehradní hrázi, jež je pokračováním příjezdové cesty. Zhruba po 500 metrech se nám otevře nejkrás-

Stavba přehradní hráze

nější pohled na přehradu a na horu Auersberg, která tvoří jižní pozadí této scenérie. Pod hrází se díváme do údolí hlavního přítoku přehrady – říčky Kleine Bockau. Toto údolí se vyznačuje na krušnohorské poměry strmými svahy. Dříve tu byly louky a lesy, na dně údolí stál hostinec „Zur Hölle“ (V Pekle), jenž nebyl zbořen, jen zatopen. Dojdeme k malému odpočívadlu, které lemují demontovaná hydrotechnická zařízení a informační tabule s hlavními technickými daty přehrady.

Jdeme dál k přehradní hrázi. Jde o sypanou hráz z lomového kamene se zakřivenou osou, její objem činí 101 tisíc m³. Hráz je vysoká 49,1 m (základy navíc sahají do hloubky

přes 9 metrů) a dlouhá 200 m. Mocnost u paty hráze činí 45 m, hráz se pak zužuje až na 4 m na koruně hráze. Technické vybavení přehrady se v průběhu let neustále zdokonalovalo. V roce 1973 byla výškově stavitelná výpust zjednodušena dálkovým ovládním. Jelikož povodí přehrady bylo poměrně malé, byl v letech 1974 až 1976 vybudován zhruba sedmikilometrový příkop, vedoucí po vrstevnici z Oberwildenthalu až do přehrady. Tento příkop zvýšil přítok tím, že přivedl vodu z údolí potoka Große Bockau. V roce 2001 bylo realizováno provzdušňování hlubinné vody, testované už téměř 30 let předtím, přivádějící kyslík do přehrady za účelem zlepšení kvality vody. V letech 2002

Pohled na přehradní hráz z východu

Informační a odpočinkové stanoviště před přehradní hrází

Přítok příkopem z Oberwildenthalu

až 2008 byla vyměněna šoupátka v odtokových trubkách. Pro dodávku energie byla postavena malá vodní elektrárna o výkonu 30 kW. Sanací prošel i příkop do údolí říčky Große Bockau. V letech 2016 až 2018 probíhá sanace koruny hráže, kterou až po osazení odpovídajícího zábradlí bylo možné zpřístupnit návštěvníkům. Z koruny hráže máme krásný výhled. Na protější straně se na skále nachází kovová deska z doby krátce po dokončení přehrady.

Vystoupáme jen několik metrů k turistické stezce a po ní odbočíme doleva a na všech dalších rozcestích odbočíme také doleva. Udržované lesní cesty vedou proměnlivými lesními partiemi s porostem smrku, buku lesního a jedle bělokoré. Zhruba 1,3 km od přehradní hráže teče před téměř pravoúhlou levotočivou zatáčkou ze svahu potůček. To je přítok odkloněný v Oberwildenthalu z říčky Große Bockau a příkopem dovedený do přehrady. Po dalším kilometru překročíme hlavní přítok, říčku Kleine Bockau, a odbočíme doleva na asfaltovou lesní cestu. Zhruba po 300 m můžeme krátce odbočit k hladině přehrady, půjdeme po cestě

Höllengrundweg, u níž vpravo ještě uvidíme zbytky kamenných zdí. Tato cesta dnes končí u hladiny. Ještě předtím vlevo uvidíme jediný vodočet na přehradě. Povodí přehrady není rašelinité, proto na rozdíl od přehrad Muldenberg a Carlsfeld nebylo nutné stavět předhráz.

Poté se musíme vrátit zpět na lesní cestu, po ní pokračujeme doleva. Po několika stech metrech vpravo od cesty najdeme informační tabuli, informující o historii výroby dřevěného uhlí v milířích, které se nacházely v lese nad cestou. Takové plochy o průměru zhruba 10 m byly dříve v našich lesích naprosto běžné. Přímou na místě tam uhlíř z dřeva pálili dřevěné uhlí, jež se snáze přepravovalo. Obec Sosa, které se přezdívá Uhlířská vesnice, je sídlem Evropského uhlířského spolku, protože se v jejím katastru stále ještě vyrábí dřevěné uhlí a tradice této živnosti tu bez přerušení existuje už po několik století.

Po lesní cestě lemované informačními tabulemi dojdeme až malému arboretu, seznamujícímu návštěvníky se zdejšími dřevinami. Kromě stromů a keřů jsou zde představovány i různé druhy dřev.

Naše túra je skoro u konce, kousek před parkovištěm ještě na pravé straně můžeme najít několik hospodářských budov. Zde se nacházel lom, kde se těžil kámen pro stavbu hráže. V letech 1966 až 1974 tu státní lesy pálily dřevěné uhlí v klasických hliněných milířích, pak se začaly využívat milíře ocelové. V roce 1995 byla výroba dřevěného uhlí privatizována a byla pak provozována až do roku 2011. Dnes je tu sídlo Krušnohorského uhlířského spolku a každoročně

se tu v červenci konají uhlířské slavnosti s tradičním hliněným milířem. Perspektivně by tu měl vzniknout i uhlířský skanzen.

Túru kolem přehrady máme za sebou. Kdo bude chtít, může si ještě dojít na vyhlídku „Seydewitzblick“ nad přehradní hrází. Dojde po cestě, která – viděno z parkoviště – odbočuje doprava vzhůru. U amfiteátru najdete i směrovky. Samotná vyhlídka však v posledních letech zarostla. Budovy, stojící v blízkosti

Přívodní příkop nad obcí Wildenthal

Arboretum s pavilonem

amfiteátru, jsou bývalé restaurace. Za restaurací Köhlerbaude stál hostinec „Meiler“, dřevěná budova ve tvaru miliře se vkusně zařízeným interiérem. Za dob socialismu byla restaurace neustále obsazena skupinami turistů, jejichž cílem byla „Přehrada míru“. Dnes jsou obě bývalé restaurace zavřené. Občerstvit se ale lze v několika hostincích v obci Sosa.

Jelikož je přehrada Sosa integrována do sítě turistických cest a vede kolem ní i jedna z větví Karlovy stezky, je dobře dostupná i pro turisty z Čech, a to jak po trase Johanngeorgenstadt – Steinbach – Riesenberga, tak po trase Jelení – Oberwiesenthal – Wildenthal. Kdo má rád náročnější trasy, může jet i přes Auersberg.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Vyhledka „Seydewitzblick“

Přehrada Sosa v datech

Celkové povodí.....	17,5 km ²
Nadmořská výška koruny hráze	640 m
Celkový objem	5,94 mil. m ³
Provozní objem.....	5,54 mil. m ³
Zadržná kapacity při povodních	0,4 mil. m ³
Maximální výška hladiny	48 m
Vodní plocha.....	39 ha
Dodávka pitné vody.....	maximálně 5,74 mil. m ³ ročně

Pěvecký sbor z Oberwiesenthalu na cestách v zahraničí

Kdo bydlí v Oberwiesenthalu, počítá dobu potřebnou pro cestu do zahraničí na minuty. V případě víkendu našeho pěveckého sboru ve dnech 27. až 29. října těch minut bylo asi třicet.

I přes deštivé a větrné počasí jsme ve Stráni u Karlových Varů prožili pěkný a zajímavý víkend. Zkoušeli jsme na naše vánoční koncerty, podnikli jsme výlet do lázní Kyselka, odkud pochází minerální voda Mattoni. Strávili jsme několik příjemných hodin s přáteli z chomutovské skupiny Album a s Ivanou a Miroslavem z Klubu Krušných hor z Božího Daru. A nakonec jsme navštívili i nedávno zahájenou výstavu Spolky napříč hranicemi v ostrovském zámku.

Tento víkend byl věnován kontaktům mezi Saskem a Českem,

kté podporuje Evropská unie pod heslem „Ahoj sousede – Hallo Nachbar“. Malé regionální projekty, jako je ten náš, podporuje Evropský fond regionálního rozvoje. Cílem je koordinace akcí na obou stranách hranice a vzájemné sblížení účastníků. Náš projekt je zaměřen na blížící se Vánoce. Při víkendových zkouškách si náš sbor připravil dvě písně v češtině, které přednese v rámci vánočních koncertů.

Božidarský Klub Krušných hor zase připravuje Adventní běh: členové a příznivci klubu poběží 16. prosince, v předvečer třetího adventu, do Oberwiesenthalu. V cíli pak navštíví vánoční trh a tradiční vánoční koncert našeho sboru v kostele Martina Luthera. Doufáme, že je potěší zejména písně v jejich mateřštině.

Na návštěvě v Kyselce

Podnět pro projekt přišel od Klubu Krušných hor v Božím Daru, jmenovitě od Ivany Dobišové a Miroslava Schimmera. Spolu s Bärbel Modesovou, členkou představenstva Pěveckého sboru v Oberwiesenthalu, jej s velkým elánem připravili a nyní jej postup-

ně realizují. Jménem členů pěveckého sboru bych chtěla všem třem jmenovaným srdečně poděkovat. I dalším spolkům v našem regionu můžeme účast ve společných projektech doporučit.

Margit Wanicki
foto: Anett Kraus

U silnice z Horní Blatné do Potůčků se na pozemku patřícímu Lesům České republiky (LČR), s. p., dochoval poškozený žulový sokl, na němž evidentně původně stála neznámá socha. Díky zájmu Lesní správy Horní Blatná se podařilo zjistit, že se jednalo o barokní sochu sv. Jana Nepomuckého z 18. století, která byla zničena v 50. letech minulého století a jejíž torzo je uloženo na Obecním úřadu (OÚ) Potůčky.

Podle pamětníků sochu zničili vojáci, kteří si cestu do místní hospody zpestřili tím, že na sochu stříleli, zničili hlavu a tělo shodili z podstavce na zem. Při zpáteční cestě z hospody se v blízkosti zničené sochy vybourali a zemřeli.

OÚ Potůčky předal poškozenou sochu Lesní správě Horní Blatná a LČR, s. p., rozhodly o opravě a zrestaurování sochařského díla a jeho

navrácení na původní místo. Zrestaurování sochy se ujala akademická sochařka a restaurátorka MgA. Helena Jahodová.

S ohledem na vhodnější přístup k památce byla socha umístěna na protější stranu komunikace, do místa obnovovaného přemostění potoka, kde bude bezprostřední okolí upraveno tak, aby lákalo k zastavení a posezení. Náklady na opravu a přemístění sochy byly přibližně 180 tisíc Kč.

Svatojánské sochy patří k typickým atributům české krajiny a bývaly často umísťovány na mostech – logicky, vždyť sv. Jan Nepomucký je patronem vod a ochráncem před povodněmi. A tak se další socha Jana Nepomuka dostala po letech na správné místo, aby chránila nebo prostě jen potěšila oči kolemjdoucích.

Miroslav Rozner
foto: Jan Černý

Detail sochy (foto: Ulrich Möckel)

Svatý Jene z Nepomuku

Blaták se běžel už poosmnácté

Ze startu nejmenších

Letošní ročník přespolního běhu „Blaták 2017“ se pořádal jako součást oslav 485 let založení města Horní Blatná. Typicky podzimní počasí v sobotu 28. října přivítalo všechny účastníky chladem, zataženou oblohou s dešťovými přeháňkami. Příjemné klima z posledních ročníků se odebralo nenávratně do vzpomínek. Přesto však v porovnání s tím, co přišlo hned následující den v neděli, si můžeme již s odstupem oddechnout a pokorně poděkovat.

Účasti skoro tří set závodníků se i tento ročník zařadil mezi největší akce tohoto typu v Karlovarském kraji. Na tratích v okolí fotbalového hřiště startovalo ve třech kategoriích 121 nejmladších. Na Blatenský vrch pak vyrazila ve dvou vlnách starší část startovního pole v počtu 175 běžkyň a běžců, mladšími závkyněmi počínaje a „nesmrtelnými“ staršími veterány konče. Až na drobný zádrhel s posunutými starty, způsobený mimo jiné

Směr Blatenský vrch

snahou urychlit vyhlášení výsledků závodu těch nejmenších, proběhlo nakonec vše ve zdraví a ke spokojenosti příchozích. Vzhledem k nepříznivým povětrnostním podmínkám zůstaly absolutní traťové rekordy nepokořeny. Nesmíme samozřejmě zapomenout pochválit za vzornou reprezentaci Luftu vítězku kategorie žen Evu Nduwimanu, jinak členku redakční rady.

A jako vždy na závěr musíme poděkovat všem, závodníkům za

bojovnost a nasazení, trenérům, rodičům za trpělivost, pořadatelům za pracovní nasazení, městu Horní Blatná za poskytnuté zázemí, Josefu Vránovi (Penzion Bohemia Horní Blatná) a Miroslavu Mitterpachovi za občerstvení a všem sponzorům za finanční podporu.

Výsledky jsou k dispozici na webové adrese www.lkslovan.cz.

Spolu s počasím se těšíme na 19. ročník v příštím roce.

Jiří Kupilík

Nasazení pořadatelů

Mumraj na fotbalovém hřišti

61. ročník Běhu okolo Panoramy v Jáchymově

Letos byly na Panoramě zaběhnuté zvyklosti porušeny hned dvakrát: zaprvé termínová kolize s fotbalovými zápasy posunula závod na netradiční druhou říjnovou neděli a zadruhé nepříznivá předpověď počasí tentokrát nelhala a po celý závodní den přšelo jen s drobnými přestávkami.

Přesto se na start postavilo 226 závodníků, kteří naplnili všech 21 vypsaných kategorií. Nejrychlejším mužem na trati 7 200 m byl Jakub Coufal (Witte Bike Team)

a nejrychlejší ženou na trati 3 300 m Romana Lubinová (SC Start Karlovy Vary). V tom příšerném počasí se všichni s rozbahněnými tratěmi poprali statečně. Největší obdiv si přitom zaslouží závodníci dětských kategorií. Naštěstí jich většinu aspoň při čekání na start ochránily před deštěm stany nabídnuté novým členem pořadatelského týmu – jihočeským chalupářem Petrem Nejedlykem (www.hezkachalupa.cz). Ten se navíc

Start předžákyň

postaral o novinku – čipovou časomíru, jež změřila závody na dvou nejdelších tratích. Novou posílou byl také Michal Landiga – zranění mu nedovolilo závodit a Panorama díky tomu získala skvělého startéra. Tradici posledních ročníků neporušil Olda Dvořák a opět se ujal moderátorského mikrofonu.

Poděkování za hladký průběh závodů a přípravu zázemí patří i správci fotbalového stadionu Rudovi Hellmichovi a dále stále lépe fungující partě dobrovolných pořadatelů, která přes nepřízeň počasí zvládla vše od přípravy tratí až po vyhlášení výsledků. Pořadatelé pak děkují všem závodníkům a jejich doprovodu a těší se na shledání na příštím 62. ročníku.

Michal Ficenc
foto: Václav Matoušek

Rekordman Karel Hellmich s moderátorem a trenérem Oldou Dvořákem

Na trati dlouhé 7 200 m

Vítězky závodu starších zákyň:
1. Eliška Kučerová, 2. Zuzana Študlarová, 3. Veronika Šalátová

BEER FEST 2017 ve Pstruží

O vytváření tradic u nás v Pstruží není nouze. Tou poslední tradicí je BEER FEST. V letošním roce se v sobotu 14. října konal druhý ročník a nemohli jsme naplánovat lepší termín.

Po deštivých a zachmuřených dnech se ukázalo slunce v plné parádě, byť se v pozdní odpolední době schovávalo za Velflík. Když místní i přespolní vystavili na stůl své „oblíbenec“, byla z toho pěkná řada různých druhů i stupňů pív. K tomu domácí segedínský guláš a opékané bavorské i mnichovské klobásky jen podpořily chuť na dobré pivečko. Společná zábava se protáhla do večerních hodin, kdy slunce musel nahradit halogen. Užívali jsme si to u příjemně plápolajícího ohniště co nejdéle, neboť zima je u nás v horách poměrně dlouhá a další tradiční setkání ve Pstruží bude až u „silvestrovského svařáčku“.

Anna Heranová
foto: Marcela Boučková

Zaniklá restaurace Wunderblume pod Špičákem

Výrazné skalní útvary a morfologicky nápadné kopce odjakživa poutají lidskou pozornost a jítří romantické představy. Jsou to často magická místa, kam naši předci chodili uctívat bohy a rozjímat nebo kde nacházeli útočiště. Není proto divu, že se nápadné hory objevují ve stovkách mýtů a pověstí. Stejně jako mají Říp, Blaník nebo Vyšehrad významné místo v české mytologii, existuje i v Krušných horách nespočet kopců a skalisek, k nimž se vážou prastaré pověsti. Jedním z nich je i Božídarský Špičák, nejvyšší čedičová kupa ve střední Evropě (1 115 m n. m.), s nímž je spojena pověst o Wunderblume – čarovném kvítku. Ta dala název i oblíbené restauraci, která kdysi na jeho úpatí stála.

Hostinec Wunderblume

Podle pověsti stával kdysi na Špičáku velký pevný hrad, v němž sídlil se svými kumpány loupeživý rytíř, jehož se obávali lidé široko daleko. Jednou do okolí hradu zabloudil staříčkový mnich z Mariánské, kterého nemilosrdní loupežníci zajali a uvrhli do hladomorny. Zatímco radostně zapíjeli svůj čin, poklekl mnich na kolena a vroucně se začal modlit k Bohu, aby proměnil sídlo hrdlořezů v hromadu sutin. Najednou zaburácel silný hrom a zdi hradu se sesuly a pohřbily celou loupežnickou partu; jen mnich vyvázl živý. V rozvalinách hradu zůstaly i poklady, které rytíř se svými společníky naloupil.

Po mnoha letech se mladému chudému pasáčkovi zdál tři noci po sobě sen, že by se mu mohlo podařit poklad na Špičáku najít. Už dva dny vyháněl krávy na pastvu k hoře, ale žádné znamení se mu nezjevilo. Až třetí den – bylo to zrovna o Velkém pátku – zahlédl najednou na skále překrásný žlutý kvítek, který v okolí dosud nikdy neviděl. Utrhl jej, zastrčil si jej za klobouk... a vtom se ozvala strašlivá rána a hora se rozevřela. Pasáček spatřil mezi skalami doširoka otevřené dveře, v nichž stál sotva jako píď velký mužiček, který mu kynul, aby ho následoval. Chlapec sebral odvalu a vydal se za svým průvodcem. Po dlouhé cestě do-

Wunderblume se Špičákem v pozadí (foto: Bruno Kraus, 30. léta minulého století)

šli do přepychového sálu, který byl zaplněn skvosty všeho druhu a v jehož středu stála panna, oděná celá v bílém. Přátelsky pozorovala udiveného pasáčka a s úsměvem mu řekla: „Zde máš ta nejlepší a nejvybranější jídla, posluž si! A zde, kam se podíváš, jsou celé hory zlata, perel a drahokamů a vzácná roucha. Vezmi si z toho, co se ti bude líbit, ale nezapomeň na to nejdůležitější!“

Povzbuzen těmito slovy se chlapec dal do jídla a pití a pak si kapsy a klobouk naplnil až po okraj zlatem a drahokamy. Už už chtěl odejít, když tu dívka znovu, tentokrát však naléhavěji zvolala: „Nezapomeň na to nejdůležitější!“

Rozhlédl se dokola a zahlédl bič, který by se mu hodil k jeho práci. Pokladů už mám víc než dost, ale tenhle bič bude pro mě to nejlepší, pomyslel si. Bez váhání popadl bič, ovšem v tu chvíli začala dívka hořce naříkat. Sálem zarachotil hrom, až se pod pasáčkem otrásla země, a v mžiku stál chlapec opět na vrcholku kopce. Až teď si vzpomněl na svůj kouzelný kvítek. Chvatně sáhl po klobouku, jenže kvítek tam nebyl – upadl mu, když si nabíral poklady ve skalním sále. Slovy „nezapomeň na to nejdůležitější!“ měla dívka na mysli právě onen žlutý kvítek, který byl klíčem k zakletému hradu. Kdyby na něj chlapec nebyl zapomněl, vysvo-

Interiér restaurace v 30. letech minulého století

Razítko restaurace z doby, kdy ji provozoval A. Kolitsch

Wunderblume na počátku druhé světové války

bodil by dívku ze zakletí a získal celý poklad.

Od té doby nikdo zázračný žlutý kvítek, který vykvétá jen jednou za tisíc let, na Špičáku nespátřil a v útrobách kopce se stále ještě skrývá poklad. Z pasáčka se sice stal bohatý muž, ale mohlo se mu vést ještě lépe, kdyby nezapomněl na to nejdůležitější.

Tolik pověst o Wunderblume, jež se někdy objevuje i v trochu jiných verzích, vždy však hovoří o pasáčkovi a žlutém kvítku, na který hoch nemá zapomenout, protože právě onen kouzelný kvítek je klíčem ke všemu bohatství. Pověst o Wunderblume není typická pouze pro Špičák, ale ve velmi podobném znění je známá i z řady míst ve Smrčinách a v Durynsku, ale také z Vogtlandu, Harzu nebo Lužice.

Podle pověsti se jmenovala oblíbená výletní restaurace, postavená na západním úpatí Špičáku na krásném místě s širokým výhledem do údolí Černé, která sloužila turistům až do roku 1945. I když stavení v těchto místech existovalo již v 19. století a objevuje se i na jedné z písňových pohlednic Antona Günthera z počátku 20. století, na hospůdku bylo patrně přestavěno až po první světové válce. Tehdy se o její provoz začali zajímat i manželé Weickertovi, jimž patřila restaurace Dreckschänke v Potůčkách. Těmto myšlenkám však učinila přítrž předčasná smrt Richarda Weickerta v roce 1921.

Jak uvádí Helmuth Kolitsch ve druhém, rozšířeném vydání své

Kroniky Hřebečné (Chronik von Hengstererben, 2011), od konce 20. let minulého století měl restauraci Wunderblume v pronájmu August Kolitsch, původem z Hřebečné. Když bylo v restauraci o nedělích a svátcích plno, vyvěsil z okna prostěradlo na znamení pro své příbuzné, kteří bydleli na dohled odtud na samotě Steinhöhe (Kopeček) nad Ryžovnou, že potřebuje jejich po-

Pohlednice s motivem Wunderblume byly rozesílány ještě v letech 1946–1948

moc. Hostinský Kolitsch se koncem 30. let zranil při jízdě na motorce a jeho žena Hermína pak vedla lokál až do roku 1945. Hostinec hojně navštěvovali hosté z Jáchymova, Božího Daru, Ryžovny i širšího okolí. Prý i kvůli krásné šenkýřce.

Krátce po válce byla restaurace, stejně jako další tři blízké domy samoty Špičák (Spitzberghäuser), srovnána se zemí a do dnešní doby

se z ní dochovaly jen schody na terasu, zbytky obvodových zdí a studna. Pokud sem někdy zajdete na procházku – nejsnazší přístup je po silnici od vodní nádrže v Myslivnách – podívejte se po žlutém kvítku. Sice kvete jen jednou za tisíc let, ale co kdyby udělal výjimku a pomohl znovu otevřít Špičák s jeho nesmírnými poklady.

Michal Urban

Schody na terasu někdejší restaurace

Perninské setkání křesťanů v armádě

Děti vyráběly s tetou Evou roztomilé mazlíčky

Náš kraj se stal hostitelem ojedinělé akce zvláštního společenství. Byla to tak unikátní schůzka, že se o ní nedá pomlčet. Zádumčivá zákoutí Krušných hor mohou být příležitostí k odpočinkovému i soustředěnému setkání lidí, plnému radosti i srdečného sdílení. Lidí, kteří patří ke skupině, jež se bude vždycky vymykat většinové společnosti, a přesto budou vždy odhodlaně sloužit ostatním.

Řeč je o vojácích a ještě k tomu o malé výseči z této specifické skupiny – o křesťanech sloužících v armádě. Asociace křesťanů v armádě (AKA) zahájila svoji činnost před 19 lety. Ve stejném roce, kdy se obnovila po dlouhých 49 letech násilné přestávky vojenská duchovní služba. Od roku 1949 se do armády dostal duchovní jen proto, aby se mu dalo najevo, že není ve společnosti vítán a že si měl rozmyslet lépe, co bude jeho profesí.

AKA sdružuje křesťany z různých církví, kteří se vzájemně podporují, sdílejí, vyměňují svoje zkušenosti, pomáhají si a hledají, jak nejlépe posloužit svým kolegyním i kolegům a jak být co nejužitečnější celé společnosti, které chce každý příslušník armády sloužit. Každoročně na podzim se tyto lidi setkají i se svými rodinami, aby si vyjádřili podporu a společně oddechli, vzdělali se, slyšeli zajímavé podněty k dalšímu životu a službě.

Letošní setkání AKA se podařilo po několika letech domluvit v krušnohorském Perninku. Obnovená stará fara, přebudovaná na pastorační a vzdělávací středisko plzeňské diecéze, skýtala dostatek místa pro ubytování, společné stolování, přednášky ve společenské místnosti i pestrý program pro děti zúčastněných. Naše zákoutí republiky poskytlo přesně všechny tyto možnosti.

Setkali jsme se díky volnému dnu již na svátek svatého Václava v odlehklém, ale krásném koutě republiky, což pro Moraváky nebyla snadná záležitost. Ale všichni obdivovali okamžitě krásu našich hor, lesů a přírody. Využívali jsme možnosti stravování z místního pohostinství Plzeňka, odkud jsme si skvělé jídlo, s nebyvalou ochotou připravované, na starou faru dováželi.

Až do neděle jsme využívali faru k posezení s našimi hosty a jejich zajímavými přednáškami. Zajel za námi místní správce katolické farnosti z Ostrova Marek Bonaventura Hric s přednáškou Spiritualita života v rodině. Vzácným zahraničním hostem byl anglikánský kněz John Mike Terry, jenž si s námi připomněl letošní 500. výročí Lutherovy reformace. Společné bohoslužby v místním kostele vedl katolický vojenský kaplan Petr Fiala, kterému je tento kraj blízký, protože léta sloužil žatecké Brigádě rychlého nasazení, i když nyní je již druhým

Zastávka na Ježíškově stezce byla zvlášť pro Moraváky velkou atrakcí

Základní kámen nového kostela v Doubovských horách

rokem v Praze kaplanem Čestné stráže Armády ČR (AČR). Protestantské bohoslužby vedl na farnosti Miroslav Kloubek z Církve bratrské,

zástupce hlavního kaplana AČR, sloužící v Praze Agentuře personálistiky a rekručním střediskům a pracovištím po celé republice.

Za poznáním jsme vyrazili do Jáchymova do staré mincovny a připomenout si oběti totalitního režimu, do Mattoniho muzea v Kyselce a v Doupovských horách jsme si připomněli ekumenickou bohoslužbou zničené obce Sudet na místě poblíž Dolní Lomnice, kde byl před pěti lety položen základní kámen nového kostela svatého Michaela Archanděla. Zastavili jsme se i na Božím Daru. Dojemná byla v setmělém kostele i večerní vzpomínka na naše kolegy, kteří

položili své životy v zahraničních operacích naší armády, kdy jsme četli nad rozsvícenými lampičkami jejich jména a připomínali si jejich náhle přetržený běh života.

Setkání bylo zajímavé, příjemné, skýtající možnost odpočinku, sdílení, podpory a pomoci. Příští rok budeme opět jinde, ovšem vzpomínky na tento kraj zůstanou hluboko v srdcích všech, kteří do této nádherné výspy České republiky na setkání Asociace křesťanů v armádě přijeli.

text a foto: Miloslav Kloubek

Poslední bohoslužba i se svíčkami za zemřelé kamarády na schodě presbytáře

Oldřich Ježek vypráví

Že máme v Krušných horách nádhernou přírodu, to je jejím milovníkům známo. Ať se vydáte po přírodních krásách v kterémkoliv ročním období, je vždy co obdivovat. Ale podzim, podzim ten umí krásně malovat... I to byl důvod, proč byl v roce 2000 obnoven svátek Den stromů a dřeva. Kdo s tímto nápadem přišel? Určitě pro vás nebude neznámé jméno Václav Větvíčka – bývalý ředitel Botanické zahrady Univerzity Karlovy a popularizátor stromů. Na obnově svátku spolupracoval i dřevosochař Martin Patříčný.

Na Karlovarsku máme opravdové rarity. Mohutné duby, smrky, buky, lípy, více než 200 památných stromů. Abychom mohli obdivovat krásu některých z nich přímo v terénu, připravilo několik příznivců přírody 7. října pochod k dolní lípě v Popově u Jáchymova.

Letos se tento pochod konal společně s akcí Jáchymovský tolar. V cíli byla připravena pro turisty galerie fotografií a obrázků. Fotografie stromů věnovali Martina Maříková a Josef Hruška, obrázky vytvořili žáci místní školy a ze Základní školy J. A. Komenského Karlovy Vary.

Velice zajímavým zpestřením odpoledne bylo i vyprávění Oldřicha Ježky, bývalého kronikáře a učitele místní školy. Dozvěděli jsme se mnoho zajímavého z historie Popova a samotné lípy. Závěr patřil písním o stromech, které nám zazpívala Jarka Piherová.

I když počasí bylo opravdu podzimní, akce se vydařila. Za rok se sejdem u dalšího zajímavého stromu. Tak neváhejte a pojďte přistě s námi.

**Ladislava Kulhavá,
Jáchymov**

Výstava obrázků v přírodě

Centrální vodovodní řad v Perninku

Vlastním vodovodním řadem se mohl na začátku 20. století pyšnit rovněž Pernink. Jeho provoz byl slavnostně zahájen 17. listopadu 1912 i přesto, že práce byly zahájeny teprve v roce 1911. Rychlost realizace je i na dnešní dobu neuvěřitelná. Jako zdroj posloužila voda vytékající ze starých štol ve svahu nad dědičnou štolou Anna, jejíž ústí leží při lesní cestě nedaleko od kapličky nazývané v minulosti Schlägel Kapelle.

Slavnostní vysvěcení perninského vodovodu před 105 lety – 17. listopadu 1912

Voda byla naprosto čistá a měla vynikající chuť, takže ji nebylo nutné ani speciálně čistit. Shromážďovala se ve vodojemu zvaném Wasserschloss, odtud byla vedena potrubím do většího vodojemu těsně pod železniční tratí Pernink – Horní Blatná. Dále pak vedla potrubím loukami až do Nádražní ulice, kde byla zaústěna do městského vodovodního řadu.

Přirozený tlak vody byl natolik silný, že mohly být zásobeny vodou i nejvýše položené domy na protější straně údolí v Andělské ulici. Na počátku roku 1913 bylo k centrální-

mu vodovodu napojeno 168 domů. Je třeba dodat, že nikoliv malá část majitelů domů v dolní části Perninku se projevila jako zatvrzelí zpátečníci, neboť raději i nadále používali vodu z městské studny, která stávala na místě dnešní školy. Studna byla v používání již od roku 1650 a byla napojena na vodu ze staré šachty.

Do doby, než byl vodovod vybudován, se většinou používala voda z různých studní. Některé z pramenů vyvěrají dodnes. V kronice obce Perninku je zmínka o mapce nesoucí název „Quellen-Situationsskizze“.

Horní vodojem zvaný Wasserschloss

Na této mapce byla zakreslena většina studní a pramenů používaných před výstavbou vodovodu. Tato skica vznikla pravděpodobně brzo po vydání Josefského patentu z roku 1775 týkající se povinnosti číslování domů. Na mapce jsou zakreslena veškerá potrubí, povětšinou ze dřeva, případně otevřená či zakrytá korýtka, či systémy potůčků vykopaných přímo do země. Celkem je zakresleno 41 studní a pramenů, což znamená, že řada domů neměla vlastní zdroj vody a byla závislá na odběru u sousedů, z veřejné studny,

na dešťové vodě nebo prostě brali vodu z Bystřice. V každém případě skica zaznamenala celistvý systém vodovodního řadu Perninku, a jde tak o cenný dokument, který odkrývá vývoj zásobování vodou.

Martin Liška
foto: archiv autora
a Michal Urban

Zdroj:

Státní okresní archiv Karlovy Vary, fond Obecní úřad Pernink, Kronika obce Pernink (1994–2003) (www.portafontium.cz)

Vodojem v dobách, kde ještě okolí nebylo zarostlé stromy, a dnes

Nejdecký kros letos ve znamení babího léta

Boj děvčat z LK Slovan Karlovy Vary o 2. až 4. místo v kategorii předžáků

V sobotu 14. října se konal další ročník tradičního Nejdeckého krosu, který je zároveň součástí krajského poháru lyžařů-běžců v přespolních bězích. K velké radosti pořadatelů, závodníků i jejich doprovodu ukázalo počasí vlídnou tvář babího léta, což byla oproti několika předešlým deštivým ročníkům

vítaná změna. Příjemnou novinkou byla možnost občerstvení v přistaveném bufiku.

Na tradičních krásných, nicméně náročných tratích v okolí Křížového vrchu se letos sešlo téměř 200 závodníků všech věkových kategorií. Jako první vyrazili na závodní trať o délce 300 metrů benjamínci školkového věku,

Nejmladší žáci vybíhají na trať o délce 850 metrů

po nich následovaly další dětské kategorie, u nichž se délka a náročnost trasy zvyšovaly úměrně věku startujících. Na závěr vyběhli na svou trasu (8,6 km) muži a veteráni (4,3 km).

Organizace šla jako na drátkách bez zbytečných prostojů a po doběhu poslední kategorie vše rychle směřovalo k vyhlášení vítězů.

V jednotlivých kategoriích byla patrná převaha borců ze Slovanu Karlovy Vary, kterým sekundovali především karlovarští „Triatleti“. Výsledky jsou k nahlédnutí na stránkách www.tjradon.cz.

Jakub Šebesta,
TJ Radon Vysoká Pec
foto: Václav Bešta,
Eva Nduwimana

Stupně vítězů opanovali v mladších žácích borci ze Slovanu Karlovy Vary (1. David Bauer, 2. Šimon Gašek, 3. Michal Krul)

V kategorii mladších žákyň brala zlato Viktorika Pátková, stříbro Tereza Kolovratová (obě LK Slovan Karlovy Vary) a bronz Terezie Drobná (Biatlon klub Ostrov)

Preindustriální sklárny

Sklárny byly jedním z nejstarších odvětví lesního podnikání v Krušných horách. První takové provozy tu fungovaly už na počátku 13. století. Jako preindustriální („předprůmyslové“) se označovaly takové sklárny, jejichž tavicí pece byly přímo vytápěné dřevem, uhlím nebo rašelinou. Tato epocha skončila v roce 1889, kdy sklárna v Carlsfeldu přestavěla svou poslední pec na regenerativní vytápění. Dnes lze popsat 104 skláren z tohoto období a další jsou stále objevovány.

Rozmístění skláren v českém a saském Krušnohoří od počátku 13. století do roku 1889

Nálezy stříbra u Freibergu přiměly českého krále k tomu, aby vyslal do hor mnichy cisterciáky, které pověřil hledáním rud a kolonizací pohoří. Za tímto účelem byl také založen klášter v Oseku, který byl z českých sídel nalezitým ve Freibergu nejbližší. Jako centrum svých kolonizačních aktivit založili mniši kolem roku 1200 za hřebenem pohoří v Brüderwiese eremus – tedy pobočku kláštera. V honbě za případnými rudnými ložisky pak využívali sklárny, aby vymýtili co největší plochy pralesa, zvaného tehdy Miriquidi, a aby si takto vzniklými mýtinami označili území jakožto patřící příslušnému panství.

První sklárna se tak objevila v údolí potoka Frauenbach u Neuhausenu (severně od Hory Svaté Lateřiny). V provozu byla prokazatelně kolem roku 1200. Jelikož v této době oblast kolem Neuhausenu patřila k Čechům, byla to zároveň nejstarší sklárna českého království. Z výše uvedených důvodů zakládaly sklárny i saské kláštery Grünhain a Altsella. V předhůří sice velice brzy působily i stěhovavé sklárny (například ve Wernesgrünu ve Vogtlandu severně od Kraslic nebo v Merklíně), jež se však brzy přesunuly do hřebennových partií, zpočátku zejména

ve východní části Krušných hor. Velice četné byly sklárny v okolí Moldavy. V důsledku vytýčení hranic mezi Českým královstvím a Saskem, které bylo stvrzeno roku 1459 v Chebu, mnoho lesních skláren svou činnost ukončilo. Z epochy stěhovavých lesních skláren nelze uvést žádný příklad, kdy by sklárnu vytlačilo hornictví.

To se však změnilo nejpozději v době před vyhlášením lesního řádu z roku 1560. Toto nařízení ukončilo provoz několika skláren. Boj o dřevo se v souvislosti s rozvojem hornictví a rostoucí hustotou osídlení zostřil. Vytěžené dřevo už nemohly využívat jen sklárny. Muselo se podle kvality a použitelnosti třídit na dřevo dlužní, stavební či dřevo pro výrobu hřidel a vodních kol. Stěhovavým sklárnám tak byl odebrán základ jejich existence. Některé z nich se změnily na usedlé sklárny. Nově byly sklárny zakládány už jen v lesích, do nichž se nedalo dojet ani vozem, ani využít k plavení dřeva. V roce 1560 tak musela být uzavřena sklárna v Crottendorfu, protože sklářský mistr Peter Wander začal využívat dřevo k provozu své hutě, pro niž zřídil plavební kanál.

Náhradou vznikla v roce 1571 sklárna v lokalitě Jugel u pozdějšího Johanngeorgenstadtu. Tento kus

Česká sklárna kolem roku 1430 (podle Johna Madevilla)

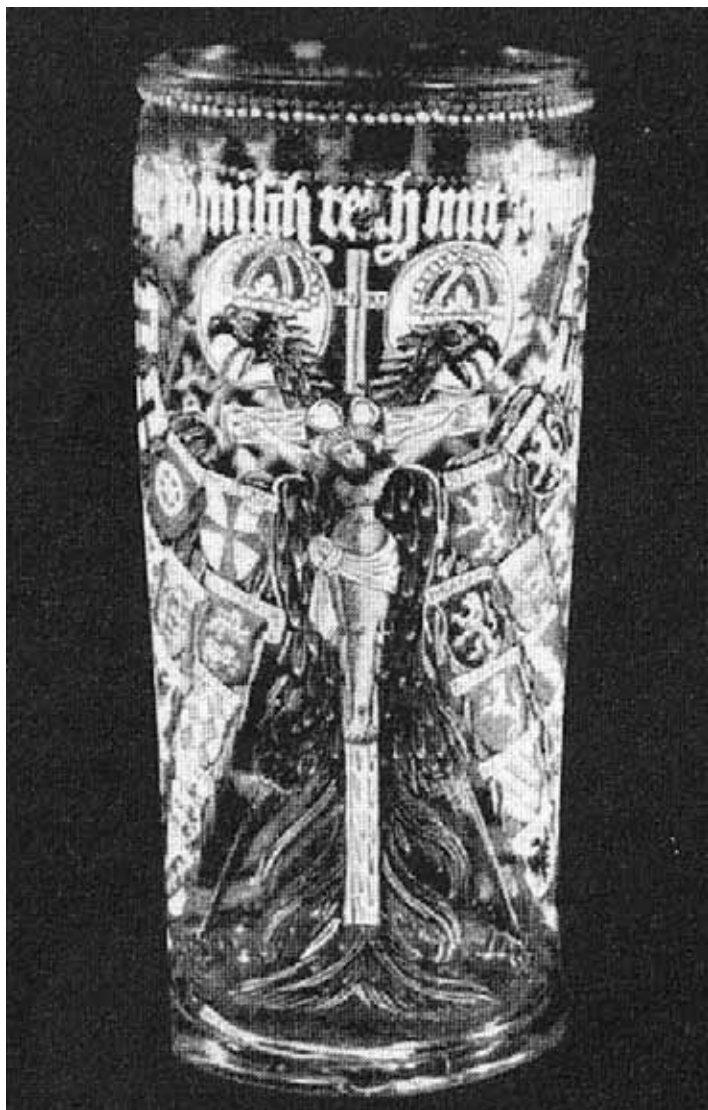
lesa byl zvolen proto, že se odtud kvůli velkým vzdálenostem nedalo odvézt dřevo, poněvadž k němu nevedl žádný potok, jenž by se dal použít ke splavování dřeva, a také proto, že les v této lokalitě byl ve velice špatném stavu. Tato sklárna zároveň označovala i novou česko-saskou hranici, jež se po Šmalkaldské válce (1545–1547) v tomto úseku změnila. Přímou v Juglu byla už před založením sklárny v provozu rýžoviště cínové rudy, která spotřebovávala jen málo dřeva. Sklárna dostala povolení brát si dřevo z lesů až po Auersberg. Plocha lesa, který jí byl dán k dispozici, činila přibližně 42 km². Huť si ovšem měla z lesa vybírat jen dřevo špatné a napadené hnilobou. Až pak si mohli majitelé sklárny

vzít i zdravé dřevo, nicméně i to se mělo dít pouze na pokyn panského hajného. Tento postup platil od založení sklárny Jugel obecně pro všechny saské sklárny. Mimořádně silně se to projevilo v případě sklárny Steindöbra. Usedlé sklárny pak byly od konce 16. století využívány i jako instituce pečující o les.

Třípatrové sklářské pece podobné pleteným úlům, jak je popisuje Georgius Agricola, bychom ovšem v Krušných horách nepotkali. Agricola takové pece viděl v Benátkách a tam je také nechal nakreslit. Krušnohorské pece byly podélné s valenou klenbou, jejich druhé patro pak tvořily chladicí pece.

Pozoruhodná je existence sklárny v bezprostředním sousedství horního města Marienberg. Po-

a hornictví v Krušných horách

Holba zdobená říšskou orlicí, vyrobená roku 1573 ve sklárně v Marienbergu (z knihy Sabine Baumgärtner: *Sächsisches Glas – Die Glashütten und Erzeugnisse*. Wiesbaden 1977)

kud můžeme soudit podle udělených privilegií, existovalo tu stříbrné hornictví a sklárna bok po boku na velice malém prostoru po dobu 180 let. Už v roce 1386 je zmiňována sklárna v části Wüstenschlette. Další stěhovavá sklárna se nacházela v blízkosti rybníka Rätzteich. O třetí sklárně se zmiňuje zakládací listina města, popisující část lesa jako „den Lauterbach bis an des Glasers Hütten“ (potok Lauterbach až ke sklářským hutím). Nachází se zde i ústí štoly „Glaserstollen“ (Sklářská štola), kterou nechali založit členové sklářského rodu Preußlerů. Obě jména naznačují, že už

v době založení města zde byla v provozu sklárna.

Preußlerové byli velice těsně spjati i s hornictvím. Zřejmě proto také erb Preußlerů tvoří sklenice a postava nesoucí sekeru, odkazující tedy na hornické úspěchy, s vysokou pravděpodobností právě v oblasti Marienbergu. V dobách konjunktury hornictví, jako například kolem roku 1540, sklárna nevyráběla. Později se však těžba rud dostala do krize, zatímco sklárna dosáhla svého dalšího vrcholu. V letech 1571 a 1573 ozdobil huťmistr Georg Preußler poprvé skleněnou holbu motivem říšské orlice a signaturou „GP“.

Třípatrová sklářská pec, známá z Agricolovy ilustrace (1556), se v Krušných horách nikdy nevyskytovala

I z pozdější doby jsou doloženy fáze, kdy sklárna nevyráběla. Výroba skla byla s velkou pravděpodobností ukončena už v polovině 17. století. Preußlerové si přesto nechávali sklářská privilegia stále obnovovat, získali také povolení k pálení popela a sběru pryskyřice. I tato odvětví podnikání byla velice výnosná. V roce 1698 se ale Preußler tohoto privilegia vzdal, protože už nebyl schopen hradit poplatky.

Už v zakládacím privilegiu sklárny v okolí Kraslic zakotvil majitel pozemku (císař Maximilián II.) podmínku, že v případě rozvoje hornictví se výroba skla

zastaví. Ačkoli těžba takřka nerostla, nechal císař v roce 1571 zavřít všechny sklárny na svých pozemcích, tedy i v této oblasti. Sklári se poté vystěhovali. Jistý Peter Hüttel například odešel do Dolního Saska, kde je dnes považován za zakladatele emailové malby a výroby bílého skla.

Kolem roku 1600 tu bylo dokonce nalezeno stříbro. Rod Schönburgů, jenž tuto oblast získal, provoz sklárny zase obnovil. Dřevo bylo k dispozici v dostatečném množství. Někteří sklári, například bratři Schürerové z Krásné Lípy, ale i po odvolání zákazu zůstali nadále věrni hornictví.

Preußlerova pečeť (foto: Schlesisches Museum Görlitz)

V Načetíně na Chomutovsku byl v roce 1685 ukončen provoz sklárny, na jejímž místě byla postavena železárna. Ta však kvůli chabému výskytu železné rudy spotřebovala jen málo dřeva, a i v důsledku větrných polomů tak došlo k významnému zhoršení stavu lesa. Jen o tři roky později proto vyšlo nařízení nahradit železářnu zase sklárnou, protože sklárna spotřebuje více dřeva, a péče o les tak bude lepší, než tomu bylo v případě železářny.

V bezprostřední blízkosti cínových dolů v Seiffenu existovala sklárna v Heidelbergu, a to dokonce zhruba 350 let. Výzkumy ukázaly, že v několika případech

prožívaly doly i sklárna konjunkturu současně. To dokazuje, že ani v Krušných horách se hornictví a sklářství nemusely vzájemně vylučovat. Ale i přesto bylo dolování jedním z faktorů, které významně přispěly k zániku zdejší sklárny kolem roku 1827. Sklárna v Heidelbergu chtěla nakupovat dřevo ve stejných českých lesích, z nichž významný kontingent odebíraly i doly ve Freibergu. Její žádost ovšem saská vláda odmítla, proto-

Erb rodu Preußlerů ze dřeva – zobrazuje sklenici a muže se sekerou, kterou lze chápat jako hornické náčiní (foto: Schlesisches Museum Görlitz)

že se obávala, že tím vzroste cena dřeva pro Freiberg. Sklárna v Heidelbergu tak už neměla dostatek dřeva, což v konečném efektu výrazně přispělo i k jejímu uzavření.

Na rozdíl od dosavadní interpretace, podle níž hornictví sklárny vždy vytlačilo, zajistilo

sklářské privilegium z roku 1746 sklárně ve Weiters, že bude mít při dodávkách dřeva přednost před hamrem ve Wildenthalu. Tato sklárna a sklárna v Carlsfeldu pak zásobovaly mnoho nezaměstnaných horníků, kteří se živili výrobou a prodejem likérů a léků

Erb rodu Preußlerů na sklenici (foto: Schlesisches Museum Görlitz)

Sklárna u Jelení

V materiálech o obci Jelení se nachází i tato pasáž: „V roce 1812 byla v Mariánském údolí u Jelení (u cesty z Jelení na Rolavu) zřízena zkušební sklárna spalující rašelinu. Zkoušky s rašelinou ukázaly, že toto palivo je pro výrobu skla sice vhodné, věci se ale neujali odborníci. Domácí zedníci postavili pec naprosto neúčelně, písek s příměsí rud sklo zakalil, takže vznikaly pouze vadné výrobky z dutého či tabulového skla. K tomu se přidala i okolnost, že během vlhkého léta roku 1812 rašelina nevyschla a využití dřeva nebylo povoleno, takže byl provoz zastaven. Ještě v době po 2. světové válce se hájovně, jejíž základy se dochovaly do dnešních dní, říkalo Forsthaus Glashütte.“

Mapa z 19. století, na níž je zakreslena „JH [Jagdhütte] auf der Glashütte“ (zdroj: www.mapy.cz)

a odebírali lahve a duté sklo ve velkém množství.

Důležitý styčný bod s dolo-
váním samozřejmě představují
i nerosty, jimiž skláři barvili sklo.
V Krušných horách je třeba vy-
zdvihnout hlavně sloučeniny ko-
baltu, dodávající sklu modré zbar-
vení. Zde je třeba zmínit, že saflor
(oxid kobaltu využívaný k barvení)
nevynalezl Peter Weidenhammer

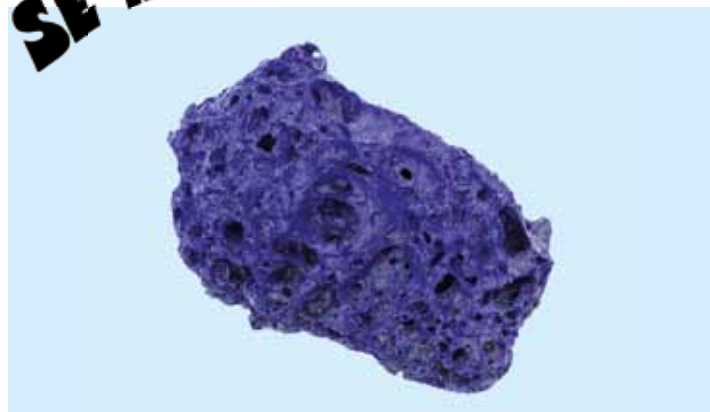
kolem roku 1520, jak se dnes čás-
to tvrdí. Jeho zásluhou však je,
že se výroba safloru přiblížila ko-
baltovým ložiskům. Technologii
výroby smaltu (šmolky), která pří-
nesla uživatelům modrého barviva
podstatné zlepšení, vynalezl sklář
Christoph Schürer ze Soví hutě
u Nových Hamrů.

Sklárny v Krušných horách
a Vogtlandu měly za léta své exi-

stence vedle výroby skla i mno-
ho dalších úkolů. Rané lesní
sklárny měly vytvořit co největ-
ší mýtiny, a označit tak hranice
území. V této souvislosti byla
žádoucí vysoká spotřeba dřeva,
které dosahovaly pouze sklárny.
S rozvojem hornictví a s rostou-
cí hustotou osídlení bylo nutné
dřevo třídit. Sklárny se stáhly do
takových lesů, z nichž nemohly

ani doly, ani obyvatelé odebí-
rat větší množství dřeva, a tam
se usadily. Dolování a sklárny
si tak od samého počátku v od-
běru dřeva konkurovaly, přiče-
mž přednost při dodávkách
dřeva mělo vždy to odvětví, jež
bylo v dané době potřebnější,
resp. výdělečnější.

Albrecht Kirsche, Drážďany
překlad: Roman Kloc

Šmolka

Při toulkách mezi Horní Blatnou
a Potůčkem, ale i u Hájů nebo Nových
Hamrů lze při troše štěstí na několika
místech narazit na kousky skla, kera-
mických pánví či bublinaté strusky
s krásně modrou, šmolkovou barvou.
Jde o pozůstatky typicky krušnohor-
ské výroby modré kobaltové barvy,
která zde probíhala od konce 16. až
do poloviny 19. století.

I když modré kobaltové sklo znali
již staří Egypťané, technologie jeho
výroby byla později zapomenuta
a znovu ji objevil až kolem roku 1540
sklářský mistr Christoph Schürer,
majitel Soví huti u Nových Hamrů.
Asi víceméně náhodou přidal k roz-
tavené sklovině pár kousků vypraže-
né kobaltové rudy, kterou si přivezl
ze saského Schneebergu, a sklo se
zbarvilo domodra. Odtud byl už jen
krůček k výrobě modrého barviva,
jež v němčině získalo pojmenování
Schmalte (ze slovesa schmelzen =
tavit), v češtině upravené na šmolka.

Šmolka se vyráběla ve speci-
álních provozech představujících
kombinaci sklářské huti a rudné
stoupy (drtírny), a to tavením kře-
mitého písku s oxidem kobaltnatým
a potaši (draslem) získanou
pálením dřevěného uhlí. Vzniklé
modré sklo se rozemlelo najemno
a tento pigment se pak používal
k barvení porcelánu a keramiky či
k malbě stěn jako velmi trvanlivé
a ohnivzdorné barvivo. Výroba
šmolky v českém a zejména sas-
kém Krušnohoří získala zvláště
po třicetileté válce a v 18. století
celoevropskou proslulost, modrá
barva se odtud úspěšně vyvážela
i do sklářských dílen v Benát-
kách nebo do Nizozemska, kde
sloužila mj. k barvení modrobílých
delftských fajánsů.

Pro hornické revíry v Krušných
horách, kde se nacházely kobalto-
vé rudy, jako byly zejména Schne-
eberg, Annaberg, Marienberg

Schindlerova továrna na výrobu modré barvy

a Jáchymov, byla výroba šmolky
požehnáním, protože výnosy z pro-
deje kobaltové suroviny (hlavně
arzenidu kobaltu označovaného
jako smaltin) často více než kom-
penzovaly klesající zisky z těžby
stříbra. Kobaltové rudy, které byly
ještě v první polovině 16. století
jako nepotřebné odhazovány na
haldy, a získaly proto i své hanlivé
označení (z německého Kobold =
zlomyslný důlní skřítek), tak naráz
nabýly na ceně. Ve druhé třetině
19. století však výroba šmolky za-
čala prudce klesat poté, co byl vy-
nalezen kvalitativně obdobný, ale
podstatně levnější syntetický ul-
tramarín. Poslední kobaltový mlyn
na Hornoblatensku pracoval až do
roku asi 1860 v Luzích. Produkce
šmolky v té době zanikla i v Sas-
ku, některé provozy však přešly
na výrobu ultramarínu. Patří k nim
i Schindlerova továrna (Schindler-
sche Blaufarbenwerk) v Albernau

jižně od Schneebergu, založená
v roce 1649, v níž výroba umělých
modrých barviv a na jejich bázi
postavených prostředků k bělení
prádla přetrvává dodnes.

S německým slovem Schmalte,
z něž je odvozena šmolka, souvisí
i další dvě běžně používaná slova,
a to smalt a email, jež původně zna-
menaly v podstatě totéž – ochranný
sklovitý povlak na kovech a dalších
materiálech. Rozdílná podoba těchto
slov souvisí s tím, že slovo smalt do
češtiny a dalších jazyků doputovalo
z němčiny a latiny přes italské smal-
to, zatímco email si čeština vypůjčila
z francouzské varianty tohoto slova.
Dnes chápeme smalt v duchu jeho
původního významu jako hladký
a lesklý povlak chránící například
kuchyňské nádobí nebo litinové
vany, zatímco z emailu se stala ná-
těrrová hmota. Existuje samozřejmě
i e-mail, ale to je úplně jiný příběh.

Michal Urban

Šmolka

Příprava horské služby na zimní sezonu

Z extrémního závodu Predátor

Horská služba (HS) v Krušných horách již dávno nemá pouze jednu hlavní, a to zimní sezonu. Stává se pravidlem, že podzim v Krušných horách je pro HS podobně náročný jako zimní sezona. Jedním z příkladů může být víkend sedmého a osmého října, kdy měla HS celkem napilno. Kromě řešení běžných událostí asistovala na Klínovci, kde se běžel extrémní závod Predátor s více než tisícem závodníků ve třech závodech na 5, 10 a 15 km.

Členové HS si také plnili pravidelné fyzické prověrky. Tento-

krát se test konal v Nových Hamrech a bylo možné si jej splnit na horských kolech.

Další akcí, na níž se HS podílela nejen z hlediska zajištění bezpečnosti, ale velkou měrou jej i organizovala, byl horský běžecký závod Sedmi pohoří. Jde o seriál horských běžeckých závodů, které se uskutečnily v sedmi českých pohoří, a to v Jizerských horách, Krkonoších, Orlických horách, Jeseníkách, Beskydech, na Šumavě a v Krušných horách. Závodníci krušnohorského běhu měli na vý-

Horský běžecký závod Sedmi pohoří

běr ze dvou tratí – 12 km s převýšením přes 500 m nebo 23 km s převýšením přes 1 000 m. Obě tratě tohoto závodu byly situovány do okolí Plešivce, přičemž start i cíl závodu byl na náměstí v Abertamech, kde následně proběhlo i slavnostní vyhlášení vítězů. Na obou tratích se závodu zúčastnilo takřka 60 závodníků. Vítězem tratě na 23 km se stal Martin Jiřík v čase 1:58, na trati 12 km pak Roman Kovář v čase 1:06.

Doprovodný program pro děti navazoval na již tradiční celo-

republikovou soutěž s Jetíkem po českých horách. V soutěži děti a jejich rodiče hledali pomocí mobilního telefonu stopy Jetíka, které byly doplněny soutěžními otázkami. Správné otázky pak byly slosovány a vítěz si odnesl cenu v podobě mobilního telefonu.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem, kteří se podíleli nebo umožnili organizaci tohoto závodu. Hlavní poděkování patří městu Abertamy a Lesům ČR.

Stanislav Kabeš

HISTORIE

V souvislosti se seriálem o známých krušnohorských kapelách jsem si vzpomněl také na jednu neznámou, jejíž fotografie za mého dětství visela zarámovaná v bábíččině kuchyni, protože na ní byli nějakí příbuzní. Samozřejmě že mi přesně řekla, kteří to jsou, i o jakou kapelu jde, ovšem copak něco takového zajímá malé dítě?

Po fotce jsem zapátral a našel jsem ji. Muzikant s bombardonem (stojící úplně vlevo) je můj praděd Heinrich Götz. Druhý stojící zleva je pak jeho bratr Gottfried a úplně vlevo stojí dokonce jeho otec Josef Götz. Rozhodl jsem sítě a od jednoho z nejstarších rodáků z Rudného, osmaosmdesátiletého Emila Herolda z Augsburgu, jsem se dověděl,

že jde o kapelu Moritze Kunerta, složenou prý převážně ze sociálních demokratů. Víc jsem z něj nedostal.

Nevíme tedy, kdy byla fotografie pořízena. Praděd se narodil v roce 1878, ale jestli je mu na fotografii třicet nebo pětadvacet let, to se dnes těžko odhaduje, takže fotka mohla vzniknout jak před první světovou válkou, tak krátce po ní.

Podle vyobrazených pokrývek hlavy se nabízí verze, že jde o kapelu prvoválečných veteránů. „Švejkovku“, ozdobenou pery tetřívka, však nosili příslušníci rakouských horských jednotek. Pochybuji, že by se jich v Rudném a Vysoké Peci našlo tolik. A že by se s takovými čepicemi nechali vyfotografovat zrovna sociální demokraté? Možná

Znáte někdo tuto starou rudenskou kapelu?

by nám napovědělo, kdybychom uměli určit, jaký odznak mají muzikanti na čepicích, klasické „jabličko“ s panovníkovými iniciálami FJI nebo K to určitě není.

Možná vysvětlení znáte. Je-li tomu tak, nenechávejte si ho, prosím, pro sebe, ale pošlete nám zprávu do redakce. Předem děkujeme!

Roman Kloc

Pod Plešivcem

Po delší přestávce skoro devíti let navštívil naše kraje opět další ne-zvaný host, po orkánu Kyrill přišla jeho příbuzná, silná bouře Herwart. Neděle 29. října se stala pro všechny obyvatele Krušnohoří dnem, na který hned tak nezapomenou. Nárazy větru o síle přes 140 km v hodině (na německém Fichtelbergu až 176 km) poškodily snad všechno, co jim přišlo do cesty.

Jen v našich lesích popadaly během chvilky řádově desítky

tisíc kubiků stromů. Následkem toho došlo i k přerušení dodávek elektrické energie, které trvalo v některých lokalitách až tři dny. Nefungovalo internetové spojení a velmi špatně i sítě operátorů mobilních telefonů. Snad každý z nás měl příležitost si uvědomit naši závislost na „samozřejmých“ technických možnostech dnešní doby. Svůj díl škody obdržely i významné lyžařské areály v kraji – Klíno-

Lanové centrum na Plešivci

vec, Plešivec, Bublava. Náročné bylo také zprovoznění silnic a železničních tratí.

Při likvidaci následků kalamity můžeme kladně hodnotit aktivní a obětavý přístup jak profesionálních, tak místních dobrovolných hasičů. Odstranění škod v lesních porostech bude záležitost dlouhodobější, a pokud bude zimní a následně jarní počasí milostivé, protáhne se zpracování dřevní hmoty až do letních měsíců příštího roku.

Chtěli bychom tímto varovat nejen všechny milovníky přírody, ale i pouhé zvědavce před návštěvou nejpoškozenějších lesních lokalit. A když už to musí být, tak je zapotřebí mít oči neustále na „šťopkách“ a pohybovat se s maximální obezřetností. Poškozené stromy, jež v současnosti na zemi ještě neleží, budou dále postupně padat pod tíhou námrazy a zimní sněhové pokrývky.

Jiří Kupilík

Předposlední říjnovou neděli proběhl v saském městečku Neudorf u Oberwiesenthalu tradiční polévkový festival. Tým SOŠ a SOU Nejdek se s plným nasazením zapojil do soutěže o nejchutnější polévku v rámci projektu Kulinařské zážitky v Krušnohoří/Erzgebirge (Cíl 3). Soutěž organizuje Muzeum polévek Neudorf, které vám doporučujeme k návštěvě.

Polévku podle receptu připravila Eva Joklová. Recept jsme předali pořadatelům krátce po poledni v Neudorfu společně s přihláškou a pořádným hrncem polévky. Než se podařilo z téměř třiceti polévek vyhodnotit tu nejlepší, probíhala soutěž siláků v přetahování o hrnec polévky.

Návštěvníci mají samozřejmě možnost přihlásit se do všech soutěží a polévky s různými kulinářskými specialitami také posoudit a ochutnat. Vítěznou pikantní paprikovou polévku si můžete ochutnat v Neudorfu v místní restauraci pod nádražím, kde se bude po celý rok vařit.

Suroviny (na 1 litr)

Mléko, hovězí vývar, tavený sýr, tvrdý sýr, sýr Niva, koření, veka, zelenina (například petržel).

Postup

Z másla a mouky připravíme zasmažku, kterou zalijeme 4 dcl mléka a půl litrem hovězího vývaru a provaříme. Přidáme 2 až 3 kostky taveného sýru,

100 g nastrohaného tvrdého sýru a 100 g sýru Niva. Polévku krátce povaříme, podle chuti přidáme sůl a pepř.

Z veka si nakrájíme kostičky (krutonky), jež opražíme na malém

množství tuku. Krutonky přidáváme do polévky společně se zelenou petrželkou.

Přejeme dobrou chuť!

**Josef Dvořáček,
SOŠ a SOU Nejdek**

Polévka ze tří druhů sýrů

Outdoorové filmy v Krušných horách zaujaly

Ve dnech 6. a 7. října hostil Boží Dar další ročník Mezinárodního festivalu outdoorových filmů. Ve velké zasedací místnosti mohli filmoví nadšenci z celých Krušných hor sledovat adrenalinové výkony, záběry nádherné přírody a především bohatství naší modré planety v originále i s českým dabingem.

V prostorách vstupního atria pak zhlédli výstavu Horské služby ČR – Krušné hory na téma Připravte se na zimu. Užitečné rady už budou Krušnohorci za několik týdnů v praxi potřebovat. Děkujeme pořadatelům a partnerovi filmovému festivalu, který poputuje Českou republikou až do prosince 2017.

V Lize odpadů dvojnásobně bodoval Boží Dar

Karlovarský kraj vyhlásil na konci září vítěze celoroční soutěže obcí za rok 2016 ve sběru využitelných složek odpadu s názvem Liga odpadů, dále soutěže obcí EZ Liga ve sběru drobného elektra a soutěže obcí ve sběru velkých elektrospotřebičů. V kategorii obcí s počtem obyvatel do 1 000 slavil dvojnásobný úspěch Boží Dar.

Liga odpadů – EKO–KOM

1. Město Boží Dar
2. Obec Poustka
3. Obec Tuřany

EZ Liga – Asekol, a.s.

1. Obec Šemnice 3,116 kg/1 obyv.
2. Město Boží Dar 2,517 kg/1 obyv.
3. Obec Andělská Hora 2,144 kg/1 obyv.

Děkujeme všem občanům, podnikatelským subjektům i hostům a návštěvníkům Božího Daru, že třídíte.

Rodící se druhá část Cínové stezky mezi Božím Darem a Myslívami

Cínová stezka bude delší

Cínová stezka, jejíž první část vedoucí z Božího Daru podél silnice na Myslívny byla dokončena v roce 2015 a dnes už ji hojně využívají cyklisté, bruslaři, koloběžkáři i pěší, bude mít další pokračování. Druhá část stezky povede od mostku přes říčku Černou na malém Ježíškově okruhu až po vodárnu Myslívny. Její trase už byla vytyčena a stavební firma i v podzimních měsících

intenzivně pracuje na tom, aby se toho ještě letos stihlo co nejvíce, dokud počasí dovolí. Další etapa prací ve složitých podmínkách Krušných hor se pak rozjede na jaře 2018.

Projekt je financován Evropskou unií v rámci česko-saské přeshraniční spolupráce. Lead partnerem je město Breitenbrunn a zapojeny jsou do něj i další obce a města centrálního Krušnohoří.

Den seniorů 1. října – jak se jim v Krušných horách žije?

V Krušných horách žijí generace místních, od dětí až po seniory. Zeptali jsme se dvou obyvatel česko-saského pohraničí, jaké je to žít v Krušnohoří.

„Takže plusy jsou jasné. Podnebí je tu drsné, ale pro organismus zdravé, máme nás obyčejné chřipky, záněty dutin apod. Jsme tu rádi, protože milujeme přírodu, i po jedenácti letech máme pocit, že jsme stále na chatě. Rádi lyžujeme, jezdíme na kole, to všechno tady máme, rostou tady houby, borůvky. Máme tu už z mládí hodně kama-

rádů, takže je s kým si popovídat, s kým si vypít káfičko, pivečko nebo grilovat. Zkrátka neměníli bychom jediný den a zpět do města bychom se už nechtěli vrátit. Z mínusů snad jediné. Vzhledem k tomu, že už jsme ve vyšším věku, neumíme si představit, že bychom potřebovali denní zdravotní péči (píchání injekcí, různé rehabilitace apod.). Lékař jeden den v týdnu na dvě hodiny nám zatím stačí, ale jednou...?“

Jan Tichý, senior – lyžař – hubebník – obyvatel Božího Daru

„Also ich lebe hier sehr gut! Was mir hier fehlt, sind kulturelle Angebote! Aber sonst ist hier alles gut! Ich habe eine gute Rente, verdiene mir aber immer noch etwas dazu. Ich schreibe Bücher – Kochbücher mit unseren hiesigen Rezepten!“

„Žiji si tady velmi dobře! Co mi chybí, jsou nabídky na kulturní akce! Jinak je tu vše dobré. Mám dobrý důchod a ještě si trochu k němu přivydělávám. Píšu knihy – kuchařky s našimi místními recepty.“

Baerbel Modes, Kurort Oberwiesenthal

Druhou adventní sobotu, 9. prosince, se na Božím Daru uskuteční tradiční Ježíškovy vánoční trhy. Náměstí Ježíškova městečka ožije krušnohorskými řemesly a místními produkty ze dřeva, kovu, keramiky, kůže či bylinek. Návštěvníci budou moci obdivovat krušnohorské techniky, mimo jiné ruční šití rukavic, paličkování, řezbářství či výro-

bu klasických potravin od cukroví přes masné speciality až po jiné pochutiny.

Od 10 do 17 hodin budou k vidění také zajímavé exempláře starých ski či lyžařského vybavení našich dědečků i pradědečků. Pro děti jsou připraveny vánoční dílny v prostorách radnice. Soutěžit budeme v malování obrázku „Můj Ježíšek“ a výstavu všech

Třetího prosince se rozsvítí do vánoční krásy stromy po celých Krušných horách a do nového kabátu ze zářivých ozdob se obleče

také smrk na božidarském náměstí. Tradiční první adventní neděli se sejdou místní Krušnohorci, hosté i přespolní v centru Ježíškova

Pozvánka na Ježíškovy vánoční trhy

výtvarných prací si budete moci prohlédnout v muzeu Boží Dar spolu s krásnými betlémy z dílny minulých generací krušnohorských řezbářů.

Ježíškovy trhy se konají pravidelně od roku 2010 v srdci Krušných hor, kde si hosté společně s rodinou mohou užít pohody v předvánočním shonu. Ježíškovy vánoční trhy jsou místem in-

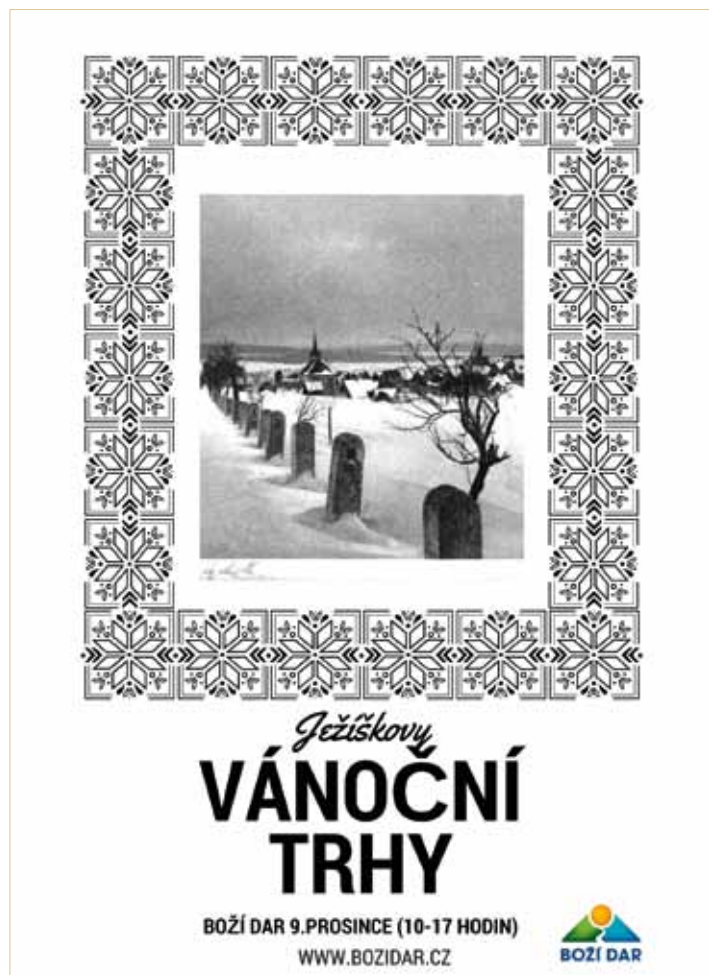
spirace na krásný vánoční dárek z Krušných hor.

Podrobnější informace a program Ježíškových vánočních trhů naleznete na webových stránkách města Boží Dar www.bozidar.cz a v kalendáři akcí Karlovarského kraje na adrese www.zivykraj.cz. Na facebookovém profilu Božího Daru můžete soutěžit o krásné krušnohorské ceny jako pozvánku na Ježíškovy vánoční trhy.

Rozsvícení vánočního stroměčku

městečka. Od 16 hodin zahrají v hale infocentra božidarské děti svůj malý předvánoční koncert pod vedením Zdeňka Drholeckého ze

ZUŠ Ostrov. V 17 hodin jste všichni zváni k poslechu vánočních koled a na malé vánoční občerstvení u vánočního stromu.

Ježíškovy
VÁNOČNÍ TRHY
BOŽÍ DAR 9. PROSINCE (10-17 HODIN)
WWW.BOZIDAR.CZ

3. 12. 2017

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU
 Náměstí Boží Dar - v 17 hodin.
 Adventní atmosféra s vánočními koledami o první adventní neděli. Vánoční koncert božidarských dětí od 16 hodin ve velké zasedací místnosti radnice.
www.bozidar.cz

9. 12. 2017

JEŽÍŠKOVY VÁNOČNÍ TRHY
 Náměstí Boží Dar - od 10 do 17 hodin.
 Tradiční vánoční trhy s krušnohorskými umělci a řemeslníky a jejich výrobky. Dárek od Ježíška z Božího Daru je vždy originál.
www.bozidar.cz

DATUM
 bude upřesněn
 na webových
 stránkách

ŘEMESLNÝ ADVENT
 Hotel Medard, Boží Dar - od 13 do 17 hodin.
 Vytvořte si vánoční dárek z přírodních materiálů tradičními technikami. Vánoční atmosféru Vám zpříjemní divadelní vystoupení malých angličtinářů z Božího Daru. www.bozidar.cz

16. 12. 2017

KRUŠNOHORSKÝ ADVENTNÍ POCHOD
 Od 12 hodin. Pochod od kostela Svaté Anny na Božím Daru ke kostelu Martina Luthera v Oberwiesenthalu.
www.krokkezdrazi.com

kalendář zimních akcí

více informací naleznete na www.bozidar.cz

Podesáté a naposled?

Jubilejní desátý ročník krušnohorského vinobraní v Horní Blatné jistě nikoho z účastníků akce v prostorách hotelu Modrá hvězda neklamal.

Zahájení, jak velí tradice, obstarala stará vinařská hymna v podání otců zakladatelů. Poté převzala taktovku večera osvědčená a nestárnoucí sestava Sudetbrüderzimbabandu.

Každý se naplno bavil po svém, někdo za stolem, někdo na tanečním parketu.

Nechyběl také slavnostní přípitek spojený se vzpomínkou na dobu bramborovou s čelní představitelkou krajanského sdružení Blattkäfern, Mandelinkou Bramborovou. Počátkům pěstování brambor na Hornoblatensku bylo

věnováno i svěží dílo raně kapitalistického realismu „V bramborišti pod Blatáčkem“ od nezapomenutého autora, znázorňující Vinnetoua se stříbrem vykládanou motykou a Old Shatterhanda s bramborovým skalpem.

Příjemnou atmosféru večera snad narušilo pouze nesouhlasné mručení při přednesu ryze korektního prohlášení místních vinařů k pravdivosti tradice pěstování vína v Krušných horách. A tak, pokud se nám podaří zdárně dokopnout vinobraní 2018, budeme

muset pro čisté svědomí rozšířit naši hymnu Ó, Weinenbaum... o druhou sloku, že nejen víno, ale i brambory, jó brambory, ty se hodí ke všemu...

Takže příští rok na shledanou?

Jiří Kupilík
foto: Jiří Dimitrov

Nový skútr pro lepší běžecké zážitky

Běžeckému lyžování se věnuje čím dál více lidí a to nejenom proto, že sportování a turistika na běžkách patří do moderního životního stylu, ale i proto, že se ve srovnání s jinými zimními pohybovými aktivitami dá dělat s relativně únosnou finanční zátěží.

K tomu, aby byl zážitek z běžek v atraktivním prostředí Krušných hor co nejlepší, tak je třeba mít kvalitní techniku

a finance na údržbu běžeckých tratí. A tak na obojí plyne z rozpočtů některých krušnohorských obcí a Karlovarského kraje pro Centrální Krušnohoří několik milionů korun ročně. Letošní sezónní rozpočet města Boží Dar je stanoven ve výši cca 2.100.000,- Kč, kdy se velkým přínosem stala dotace z Ministerstva pro místní rozvoj ČR ve výši 732 980,- Kč na nákup silného tažného skútru s kvalitním stopovacím zařízením. Tento skútr bude nasazován především v místech, kterými kvůli jejich šířce neprojedou rolby a dále

při nízké sněhové pokrývce díky k tomu uzpůsobenému stopovacím zařízení. Ty nejlepší běžecké zážitky v sezóně 2017 - 2018 všem přeje MMR ČR, Karlovarský kraj a město Boží Dar.

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Sněžný skútr se stopovacím a nákladními saněmi (projekt Zefektivnění údržby LBT Boží Dar) byl pořízen za přispění prostředků rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

**Ve výrobě
až 26 800 Kč měsíčně*
a obědy od 13 Kč.
Nemožné?
Ne ve WITTE!**

* průměrná mzda při zařazení do nepřetržitého provozu při odpracování dvou směrů přehrázky měsíčně

www.witte-automotive.cz

☎ 735 763 222

**Krušnohorský
adventní pochod**

**Erzgebirgischer
Adventslauf**

Boží Dar Kostel Svaté Anny
~ **Oberwiesenthal** Martin-Luther-Kirche

16. 12. 2017
od 12:00 hodin
ab 12:00 Uhr

*Adventní překvapení
Adventsüberraschung*

Více informací / Mehr Informationen www.krokkezdрави.com
info@krokkezdрави.com | ☎ +420 737 222 410

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

POBOČKA LOKET
Měření zraku
Aplikace kontaktních čoček
T. G. Masaryka 24/52, Locket, Tel.: 799 516 695
Po-Pá 9:00-17:00
So 9:00-12:00

POBOČKA SOKOLOV
Sokolovská 1621, Sokolov, Tel.: 352 669 406
Po-Pá 8:00-17:00

www.optika-tomkova.cz
optika-tomkova@seznam.cz

 Instagram facebook

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

**SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA**

MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílezy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

**HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s. r. o.**

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.

Otevírací doba: PO-ČT: 10-15; PÁ, SO 8-17; NE: 10-15 hod.
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

**BYLINKÁRNA
JÁCHYMOV**

Reprezentativní prodejna bylinných a řemeslných výrobků Krušných hor

 Bylinkárna Jáchymov
www.krusnohorskaapatyka.cz • nám. Republiky 131, 362 51 Jáchymov

KOMINICTVÍ

Kruták

Tel.: 608 318 420

E-mail: kominy@2jk.cz

- ČIŠTĚNÍ
- VLOŽKOVÁNÍ
- PORADENSTVÍ
- OPRAVY KOMÍNŮ
- POVINNÉ KONTROLY

apartmány ENGADIN BOŽÍ DAR

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTICKÉ **ZA SLUNEČNÍ**

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY OČNÍ OPERACE NYNÍ I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

***/**1.+2.7., 22.7., 12.8., *26.8., 9.9., *30.9., 14.10.**
***28.10., 4.11., *18.11., 2.12., *16.12.2017**
13:00 - 17:00

*** Ukázky výroby rukavic / Handschuhherstellungsvorführungen**
**** Abertamská pouť / Aberthamer Fest**

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham
Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Dřevěné sochy motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
PROSINEC až KVĚTEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711